

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

LOL.410.006.02.2021

Romuald Tański – Prezes Warmińsko-Mazurskiej
Izby Rolniczej w Olsztynie
Warmińsko-Mazurska Izba Rolnicza w Olsztynie,
ul. Towarowa 1, 11-041 Olsztyn

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/091 – Wykorzystanie środków publicznych na działalność izb rolniczych

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie
ul. Artyleryjska 3e, 10-165 Olsztyn
T +48 89 678 82 00, F +48 89 678 82 30
lol@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-69, 10-950 Olsztyn

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Warmińsko-Mazurska Izba Rolnicza w Olsztynie, ul. Towarowa 1, 11-041 Olsztyn (dalej: Izba)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Romuald Tański, Prezes Izby od 11 grudnia 2020 r. (dalej: Prezes). W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił: Jan Heichel, Prezes Izby w okresie 8 lipca 2015 - 10 grudnia 2020 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Organizacja i wykonywanie ustawowych oraz zleconych zadań przez izbę rolniczą. 2. Gospodarka finansowa oraz wykorzystanie majątku izby rolniczej.
Okres objęty kontrolą	Lata 2018-2020, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed lub po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
Kontrolerzy	1. Edyta Piskorz-Zabujść, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/58/2021 z 19 kwietnia 2021 r. 2. Anna Kamińska-Bisior, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/59/2021 z 20 kwietnia 2021 r.

(akta kontroli str. 1-10)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W okresie objętym kontrolą Izba była organizacyjnie przygotowana do realizacji ustawowych zadań. Stwierdzono, bowiem, że statut, zawierał wszystkie elementy określone w art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych³ (dalej: ustawa o izbach), a ujęte w nim zasady gospodarowania finansami i majątkiem Izby były z nią zgodne. Większość zadań określonych w art. 5 ust. 1 ww. ustawy, było realizowane w pełnym zakresie.

Izba dysponowała zasobami kadrowymi, których kwalifikacje pozwalały na realizację zadań zleconych, wynikających z ustawy o izbach, jak i z innych ustaw, w tym m.in. ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych⁴ (dalej: ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych)⁵, ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie⁶ (dalej: ustawa o nasiennictwie)⁷ oraz ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁸ (ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym)⁹. Zadania określone w ww. ustawach Izba realizowała w pełnym zakresie. W tym celu realizacji, Izba współpracowała z innymi podmiotami działającymi w obszarze rolnictwa i rozwoju wsi. Dodatkowo Izba współpracowała z jednostkami doradztwa rolniczego, organami administracji rządowej jak i samorządowej.

¹ Dz.U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz.U. z 2018 r., poz. 1027 ze zm.

⁴ Dz.U. z 2017 r., poz. 1161 ze zm.

⁵ Określonych w art. 7 ust 2 oraz art. 16 ust. 4 tej ustawy.

⁶ Dz.U. z 2021 r., poz. 129.

⁷ Określonych w art. 27 ust. 1 i 5 tej ustawy.

⁸ Dz.U. z 2021 r., poz. 741 ze zm.

⁹ Określonych w art. 17 pkt. 6 lit. c, art. 24 tej ustawy.

Prawie wszystkie uchwały (99,9%), podjęte przez organy Izby, dotyczące jej organizacji, zadań ustawowych, gospodarki finansowej jak i gospodarki majątkiem, przekazane zostały do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego. W przypadku żadnej z tych uchwał, nie stwierdzono jej nieważności.

Izba posiadała zasoby finansowe umożliwiające jej realizację zadań ustawowych oraz prawidłowo wykorzystywała swój majątek. Prawidłowo także realizowała dochody, a wydatki przeznaczala na zadania określone w statucie. Jednakże corocznie, realizując część wydatków, Izba dokonywała płatności, pomimo że wydatki te nie były ujęte w planie finansowym, a zgodnie ze statutem, podstawą gospodarki finansowej był jej budżet. Zmiany planu finansowego w tym zakresie, w latach 2018-2019, dokonywane były w grudniu danego roku, a odbywało się to poprzez wprowadzenie jednej korekty. W 2020 r. natomiast dokonano jedynie (również w grudniu) przesunięć pomiędzy poszczególnymi pozycjami wydatków. Wszystkie powyższe zmiany zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie. Sprawozdania finansowe Izby były zgodne z ewidencją finansowo-księgową.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej¹⁰ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Organizacja i wykonywanie ustawowych oraz zleconych zadań przez izbę rolniczą

Opis stanu faktycznego

1.1. Obowiązujący w okresie 2018-2020 statut¹¹ Izby, zawierał wszystkie elementy określone w art. 8 ust. 2 ustawy o izbach, tj. ujęto w nim m.in.: teren działania Izby oraz jej zadania i sposoby ich realizacji, strukturę organizacyjną, tryb wyboru i odwoływania komisji rewizyjnej i zarządu izby, zasady reprezentowania izby na zewnątrz oraz zasady gospodarki finansowej, w tym sposób dysponowania majątkiem oraz zaciągania zobowiązań majątkowych.

Przewidziano w nim również realizację zadań innych niż określone w ustawie o izbach. Dotyczyły one:

- prowadzenia doświadczalnictwa rolniczego w obiektach własnych lub wspierania doświadczalnictwa rolniczego na terenie województwa,
- prowadzenia działalności edukacyjnej zmierzającej do podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych mieszkańców obszarów wiejskich, wyrównania szans dzieci i młodzieży oraz działań pobudzających aktywizację zawodową i samoorganizację w tworzeniu inicjatyw lokalnych na rzecz mieszkańców wsi,
- rozpowszechniania informacji o Unii Europejskiej,
- wspierania przedsiębiorczości na obszarach wiejskich oraz wspieranie transferu technologii pomiędzy jednostkami badawczo-rozwojowymi a podmiotami gospodarczymi działającymi w obszarze rolnictwa i jego otoczeniu,
- wydawania opinii w innych sprawach przewidzianych odpowiednimi aktami prawnymi.

(akta kontroli str. 11-49)

W badanym okresie Izba przekazała dwukrotnie do Głównego Urzędu Statystycznego Sprawozdania o działalności samorządu gospodarczego i zawodowego SOF-4s. W większości dane były zgodne ze sprawozdaniami Izby.

¹⁰ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹¹ Wprowadzony Uchwałą Nr XI/57/2014 z 21 marca 2014 r. Walnego Zgromadzenia Izby, zmieniony Uchwałą Nr III/21/2020 Walnego Zgromadzenia Izby z 26 czerwca 2020 r. w sprawie wprowadzenia zmian do Statutu j Izby (dalej: statut).

W zakresie działu III, dotyczącego członków, osób pracujących społecznie oraz innych osób nieodpłatnie wykonujących świadczenia w ramach jednostki, ujęte niewłaściwe dane. Wskazano tam błędnie dane dot. członków organów Izby, a nie samorządu rolniczego województwa warmińsko-mazurskiego. Jak wskazał Prezes Izba jest świadoma, że członkami samorządu rolniczego zgodnie z art. 1 ust. 2 ustawy z o izbach rolniczych są:

- osoby fizyczne i prawne, będące podatnikami podatku rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym;
- osoby fizyczne i prawne, będące podatnikami podatku dochodowego z działów specjalnych produkcji rolnej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych i podatku dochodowym od osób prawnych;
- członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych posiadający w tych spółdzielniach wkłady gruntowe.

Jednak ustalenie faktycznej liczby członków samorządu rolniczego i pozyskanie danych statystycznych odnośnie podziału na płeć, wiek oraz określenie sumy godzin pracy społecznej świadczonej przynajmniej raz w danym roku sprawozdawczym przez wszystkich członków, przy obecnej liczbie osób zatrudnionych w biurach Izby i obowiązującym stanie prawnym, jest praktycznie niemożliwe.

Wyjaśnił, że w celu pozyskania ww. danych Izba musiałaby wystąpić do:

- każdej gminy w odniesieniu do podatników podatku rolnego,
- właściwych urzędów skarbowych - w odniesieniu do podatników podatku dochodowego z działów specjalnych produkcji rolnej,
- właściwych, ze względu na siedzibę, rolniczych spółdzielni produkcyjnych - w odniesieniu do członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych posiadających w tych spółdzielniach wkłady gruntowe.

Wskazał, że Izba pozyskuje dane o liczbie członków, podczas przeprowadzania wyborów do izb rolniczych w formie spisu uprawnionych do udziału w wyborach (zgodnie z art. 28 ust. 2 ww. ustawy). Bazując na spisach wyborczych przeprowadzonych na potrzeby wyborów do izb rolniczych w roku 2015 i 2019, liczba osób uprawnionych do głosowania w województwie warmińsko-mazurskim – czyli członków samorządu rolniczego, wynosiła odpowiednio: 118.038 i 123.025.

Dodał, że z przepisu zawartego w art. 28 ust. 2 ustawy o izbach rolniczych wynika, iż sporządzenie spisów uprawnionych do udziału w głosowaniu w wyborach do izb rolniczych jest jednym z zadań, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, czyli zadaniem z zakresu administracji rządowej nałożonym przez ustawę o izbach rolniczych. Przepisy art. 8 ustawy o samorządzie gminnym dopuszczają, zatem, możliwość zlecenia zadań gminom w dwóch trybach: ustawowym (nałożenie przez ustawy obowiązku wykonania zadań z zakresu administracji rządowej) oraz w drodze porozumień zawartych z organami administracji rządowej. Przepisy te wykluczają, zatem możliwość zlecenia zadań gminie przez inne podmioty – np. przez izbę rolniczą. Gdyby intencją ustawodawcy było ustanowienie normy, że gminy przekazują izbom rolniczym cykliczne informacje odnośnie członków samorządu rolniczego (choćby na potrzeby wypełnienia formularza SOF-4s), np. na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy izbą a gminą, z pewnością przepisy ustawy o izbach rolniczych wskazywałyby to jednoznacznie.

Wskazał, że sporządzanie spisu było, zatem, zadaniem zleconym gminie, część gmin z województwa warmińsko-mazurskiego sporządza spisy wyborców odpłatnie (66 na 116 gmin), kosztami wykonania spisu obciążając izbę rolniczą, ponadto spis – jak wyżej wykazano - w obecnym porządku prawnym sporządzany jest tylko i wyłącznie na potrzeby wyborów do izb rolniczych. Należy więc domniemywać, iż gminy, rolnicze spółdzielnie produkcyjne oraz urzędy skarbowe, nie prześlą izbie powyższych informacji na potrzeby wypełnienia formularza SOF – 4s, tym bardziej iż

Izby Administracji Skarbowej występowały do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej o wyrażenie zgody na ujawnienie informacji stanowiącej tajemnicę skarbową urzędom gmin, tj. spisu podatników podatku dochodowego z działów specjalnych produkcji rolnej – na potrzeby przeprowadzenia wyborów do izb – ze względu na ważny interes publiczny. Ponadto członek samorządu rolniczego może posiadać grunty rolne (być płatnikiem podatku rolnego) w różnych gminach. Natomiast określenie (wymaganej w dziale III formularza SOF-4s) sumy godzin pracy społecznej świadczonej przynajmniej raz w danym roku sprawozdawczym przez wszystkich członków jest niemożliwe do ustalenia i zweryfikowania.

Dodał również, że ze względu na brak możliwości pozyskania wiarygodnych danych, uzgodniono podczas rozmowy telefonicznej z pracownikiem Urzędu Statystycznego w Olsztynie, iż na potrzeby złożenia formularza SOF-4s w dziale III, Izba będzie wpisywać liczbę członków będących członkami organów izby, a nie liczbę członków samorządu rolniczego województwa warmińsko-mazurskiego.

(akta kontroli str. 113-134)

W związku z wyborami do Walnego Zgromadzenia Izby Rolniczej VI kadencji podjęto m.in. następujące działania informacyjno-promocyjne:

- a) Na stronie internetowej Izby (www.wmirol.org.pl), utworzono zakładkę „Wybory 2019” w celu publikacji w jednym miejscu wszelkich istotnych informacji (w tym uchwały wyborcze, uchwały komisji wojewódzkiej, obwieszczenia, ogłoszenia o dyżurach w komisjach okręgowych, protokoły oraz informacje dla kandydatów). Zamieszczono również tam link do strony Krajowej Rady Izb Rolniczych, na której na bieżąco były zamieszczane najczęściej zadawane pytania w sprawie wyborów do izb rolniczych wraz z odpowiedziami radcy prawnego KRIR.
- b) Na fanpage’u Izby na stronie Facebook (<https://www.facebook.com/WMIROL>), zamieszczano zarówno informacje dotyczące wyborów do izb rolniczych, jak i zachęcano rolników do udziału w wyborach.
- c) opublikowano na łamach „Pulsu Regionu” (bezpłatna gazeta wydawana w nakładzie 6 tys. egzemplarzy, wysyłana bezpośrednio do sołectw w województwie warmińsko-mazurskim) listu zachęcającego do udziału w wyborach wraz z tzw. „niezbędnikiem wyborczym” (koszt 1,2 tys. zł).
- d) Opublikowano na łamach „Biuletynu W-MIR” (bezpłatny dodatek do Tygodnika Poradnik Rolniczy, dystrybuowany bezpośrednio do członków rad powiatowych Izby, biur powiatowych, biur terenowych Izby oraz Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego), listu zachęcającego do udziału w wyborach wraz z tzw. „niezbędnikiem wyborczym”.
- e) Pismem z dnia 26 kwietnia 2019 r. zwrócono się do wójtów, burmistrzów, prezydentów miast i gmin województwa warmińsko-mazurskiego z prośbą, o wywieszenie w miejscu zwyczajowo przewidzianym do zamieszczenia informacji dla mieszkańców treści uchwał, w sprawie zarządzenia wyborów do walnych zgromadzeń izb rolniczych wraz z terminarzem wykonania poszczególnych czynności związanych z przeprowadzeniem wyborów.
- f) Pracownicy Izby zaangażowani w przeprowadzenie wyborów rozwieźli (na obszarach działania swoich biur) do 116 gmin województwa warmińsko-mazurskiego plakaty wyborcze (4 sztuki/gmina) przekazane przez KRIK z informacją o dacie wyborów oraz miejscem do wpisania lokalu wyborczego w danych okręgu wyborczym.
- g) Wyprodukowano i wyemitowano 15-sto sekundowy spot promujący wybory do izb rolniczych (emisja na antenie TVP3 Olsztyn oraz na stronie www.olsztyn.tvp.pl w okresie 26 czerwca – 26 lipca 2019 r.). Spot emitowany

na stronie TVP3 Olsztyn był podlinkowany do strony <http://wmirol.org.pl/wybory-2019/> (łączny koszt: 8,5 tys. zł).

- h) Podczas audycji TVP 3 Olsztyn „Wstaje nowy dzień” – o wyborach do izb rolniczych na żywo, na antenie mówiła Jolanta Mackiewicz, dyrektor biura, (emisja w dniu 27 czerwca 2019 r., powtórki 29 i 30 czerwca 2021 r.) – koszt 369 zł.

Jak wskazał Prezes, Izba podjęła szeroką akcję informacyjną odnośnie wyborów do VI kadencji samorządu rolniczego zakładając, że poniesione nakłady przełożą się na wzrost frekwencji. Niestety uzyskany wynik był niezadowolający, w związku z czym Zarząd Izby poddał analizie zarówno sposób promocji, jak i przyczyny niskiej frekwencji. Dodał, że wszelkie informacje o wyborach do izb rolniczych zaplanowanych na dzień 28 lipca 2019 r. były szeroko rozpowszechniane i publicznie dostępne. Podał, iż rolnicy ubezpieczeni w KRUS już na początku marca 2019 r. wraz z przekazami o wysokości składek na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne rolników za I kwartał 2019 r. otrzymali drogą pocztową ulotkę o wyborach do izb rolniczych opracowaną i sfinansowaną przez KRIR.

Zarząd Izby zidentyfikował następujące powody niskiej frekwencji wyborczej w województwie warmińsko-mazurskim, a dotyczyły one:

- Uprawnionych do głosowania - liczba osób uprawnionych do głosowania nie była odzwierciedleniem liczby rolników faktycznie prowadzących produkcję rolną w danym terenie. Na spisach wyborczych sporządzonych przez gminy w województwie warmińsko-mazurskim widnieli płatnicy podatku rolnego, którzy bardzo często byli wyłącznie właścicielami gruntów, a nie prowadzili działalności rolniczej. Wskazywał na to m.in. ich adres zamieszkania, znajdujący się poza gminą/powiatem/województwem/Polską, a nawet Europą. Tym samym nie byli oni zainteresowani czynnym, czy biernym prawem wyborczym.
- Terminów wyborów - wybory do izb rolniczych zarządza w drodze uchwały KRIR, wyznaczając ich datę na dzień wolny od pracy przypadający w ciągu 60 dni po upływie kadencji walnego zgromadzenia izby. W roku 2019 termin wyborów został ustalony na dzień 28 lipca, a dla rolników z województwa warmińsko-mazurskiego była to data wyjątkowo niekorzystna, ze względu na okres najbardziej intensywnych prac polowych (żniwa), co przełożyło się na wynik frekwencji wyborczej.
- Braku kompetencji sprawczych samorządu rolniczego - szerokie zadania izb rolniczych określa artykuł 5 ust. 1 ustawy o izbach rolniczych. Jednak ustawodawca przez 25 lat nie wyposażył samorządu rolniczego w uprawnienia umożliwiające rozwiązywanie problemów, z którymi zmagają się rolnicy. Izby rolnicze pełnią zatem rolę wyłącznie opiniotwórczą i nie mają wpływu na decyzje podejmowane w sprawach rolnictwa na szczeblu rządowym. Tym samym rolnicy stają się coraz bardziej rozczarowani niewielkimi możliwościami izb, co przekłada się na niską frekwencję w wyborach;
- Organizacji wyborów jednocześnie z wyborami samorządowymi - izby rolnicze wielokrotnie podnosiły postulat zorganizowania wyborów do samorządu rolniczego wraz z wyborami samorządowymi. Przeprowadzenie wyborów do izb wraz z samorządowymi przyczyniłoby się do wzrostu frekwencji.

(akta kontroli str. 1306-1314)

Określone w statucie zasady gospodarowania finansami i majątkiem Izby, były zgodne z ustawą o izbach.

Organizację zadań i gospodarowanie finansami oraz majątkiem Izby przypisano Walnemu Zgromadzeniu oraz Zarządowi Izby. I tak, do zadań Walnego Zgromadzenia należało m.in.:

- a) uchwalanie budżetu oraz wydatków nieprzewidzianych w budżecie z jednoczesnym wskazaniem źródeł pokrycia tych wydatków,
- b) podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych Izby przekraczających zakres zwykłego zarządu, w tym:
  - nabycia i zbycia nieruchomości oraz obciążenia nieruchomości stanowiących własność Izby,
  - nabycia i zbycia mienia znacznej wartości, która to wartość jest dorocznie określana uchwałą budżetową,
  - zaciągania długoterminowych pożyczek i kredytów,
  - tworzenia i przystępowania do spółek prawa handlowego oraz rozwiązywanie i występowanie z nich,
  - ustalania maksymalnej kwoty zobowiązań, którą może zaciągnąć Zarząd,
  - przyjmowanie i odrzucanie spadków i darowizn.
- c) podejmowanie uchwał w sprawie wysokości składki członkowskiej,
- d) uchwalanie diet i zwrotu kosztów podróży służbowych członków Walnego Zgromadzenia, Komisji Rewizyjnej, Zarządu, komisji problemowych, Rad Powiatowych Izby oraz delegata do Krajowej Rady Izb Rolniczych, a także zasad i trybu ich wypłaty,
- e) ustalanie zasad odpłatności za usługi świadczone przez Izbę,
- f) podejmowanie uchwał w sprawach:
  - utworzenia i przystąpienia do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjnej,
  - utworzenia fundacji,
  - założenia związku stowarzyszeń lub przystąpienie do takiego związku.

Zgodnie z zapisami statutu, za prawidłową gospodarkę finansową Izby, odpowiadał Zarząd Izby, do którego zadań należało:

- a) opracowywanie projektów budżetu Izby wraz z planem finansowym,
- b) przedstawianie Walnemu Zgromadzeniu do zatwierdzenia rocznych sprawozdań z działalności statutowej i finansowej,
- c) prowadzenie gospodarki finansowej Izby, w tym podejmowanie uchwał w sprawach zaciągania kredytów i innych zobowiązań finansowych do wysokości ustalonej przez Walne Zgromadzenie.

Kontrolą działalności finansowej Izby oraz podejmowaniem uchwał w sprawie wyboru podmiotu uprawnionego do badania rocznego sprawozdania finansowego, zajmowała się natomiast Komisja Rewizyjna. Dodatkowo, zgodnie ze statutem oraz art. 16 ustawy o izbach, do zadań Komisji Rewizyjnej należało przedstawianie Walnemu Zgromadzeniu wniosków o udzielenie bądź odmowę udzielenia absolutorium Zarządowi oraz wniosków wraz z uzasadnieniem o odwołanie zarządu lub poszczególnych jego członków, jak i podejmowanie uchwały w sprawie wyboru firmy audytorskiej do badania rocznego sprawozdania finansowego.

Skład ww. komisji był zgodny ze statutem oraz art. 16 ust. 1 i 3 ustawy o izbach, tj. wynosił pięć osób wybranych spośród członków Walnego Zgromadzenia, a członkowie komisji nie byli jednocześnie członkami Zarządu.

(akta kontroli str. 11-73)

W statucie określone zostały również zadania oraz organizacja powiatowych rad Izby. Do zadań ww. rad należało m.in.:

- a) sporządzanie analiz i opinii, przedstawianie wniosków oraz dokonywanie ocen z zakresu rolnictwa, rozwoju wsi i rynków rolnych, przemysłowej produkcji rolnej i przetwórstwa oraz przedstawianie ich Zarządowi Izby,

- b) współpraca w zakresie zadań Izby z właściwymi jednostkami samorządu terytorialnego,
- c) wydawanie opinii w sprawach zgłoszonych przez Zarząd oraz Walne Zgromadzenie,
- d) wskazywanie kandydatów z ramienia Izby do:
  - powiatowej rady zatrudnienia,
  - rzeczoznawców do oszacowania zwierząt,
  - komisji doradczej przy szacowaniu wartości gruntów i opracowywanie projektu ich scalania,
  - udziału w komisjach szacujących szkody losowe, klęskowe oraz wyrządzone w uprawach i płodach rolnych przez zwierzynę łowną i prawnie chronioną, a także szkody wyrządzone przy wykonywaniu polowania.

Statut nie określał szczegółowych zasad wydatkowania środków publicznych i sposobu ich rozliczania przez powiatowe rady.

Jak wskazał Prezes, plan finansowy Izby na dany rok (pozycja pn. „Realizacja zadań statutowych przez Rady Powiatowe”), przewidywał określone środki (200 zł na każdego członka każdej rady) na realizację zadań statutowych przez Rady Powiatowe Izby. Faktycznie nie dysponowały one jednak środkami zapisanymi w ww. planie, gdyż środki te mogły zostać przeznaczone na działalność statutową Rad Powiatowych dopiero po złożeniu przez nie wniosku do Zarządu Izby i po uzyskaniu jego zgody w formie uchwały. Tryb występowania o środki zapisane w planie finansowym przez Rady Powiatowe nie został sformalizowany, stanowił tak zwaną „niepisaną zasadę”, do której stosowały się wszystkie Rady Powiatowe. Wyjaśnił, że środki przeznaczone na ich działalność, zapisane w planie finansowym, przysługiwały Radom Powiatowym, ale nie musiały być przez nie wykorzystane. Wskazał, że ponieważ Rady Powiatowe nie mają samodzielności w procesie wydatkowania środków publicznych, to nie przewidziano dodatkowego sposobu rozliczania środków, co do których zgodę na rozdysponowanie wydał Zarząd w formie uchwały. Dodał, że wszystkie uchwały podjęte przez Zarząd – były przekazywane w ciągu 14 dni od daty uchwalenia do organu nadzorującego, który nigdy nie uchylił uchwały dotyczącej rozdysponowania środków rad powiatowych.

(akta kontroli str. 11-89)

W latach 2018-2020 Komisja Rewizyjna przeprowadziła siedem kontroli dotyczących wykorzystania majątku i środków finansowych Izby. W żadnym przypadku nie stwierdzono nieprawidłowości związanych z ww. zakresem. Dodatkowo Komisja corocznie składała przed Walnym Zgromadzeniem Izby wnioski o udzielenie absolutorium Zarządowi Izby.

(akta kontroli str. 1034-1062)

1.2. Kierunkami działania¹² Zarządu w okresie 2018-2020, uchwalanymi corocznie przez Walne Zgromadzenie, było:

- a) Dążenie do zmiany ustawy o izbach rolniczych i innych ustaw określających kompetencje samorządu rolniczego.
- b) Udostępnianie rolnikom niezbędnych informacji i organizacja szkoleń w celu pełnego wykorzystania środków finansowych dostępnych z tytułu wdrażania w Polsce Wspólnej Polityki Rolnej.
- c) Podejmowanie działań w zakresie zmiany prawa dotyczącego regulowania obrotu ziemią rolną oraz monitorowanie rozdysponowania gruntów rolnych w województwie warmińsko-mazurskim (dalej: województwo).

---

¹² Roczne Plany Działalności Izby.

- d) Działania w zakresie organizacji wystaw, targów oraz konferencji dla rolników województwa.
- e) Monitorowanie działań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 (dalej: PROW).
- f) Wspieranie poszukiwania dodatkowych źródeł dochodu gospodarstw rolnych, promocja agroturystyki, rzemiosła, rękodzielnictwa oraz żywności tradycyjnej i regionalnej.
- g) Współpraca z Regionalną Organizacją Turystyczną w Olsztynie o Lokalnymi Grupami Działania na terenie województwa.
- h) Wspieranie efektywnego i odpowiadającego potrzebom rolników doradztwa rolniczego.
- i) Współpraca z Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie i szkołami rolniczymi województwa.
- j) Wspieranie branżowych związków i organizacji rolniczych oraz współpraca z krajowymi i zagranicznymi organizacjami rolników.
- k) Współpraca z samorządami terytorialnymi województwa i administracją rządową.
- l) Współdziałanie w organizacji porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego.
- m) Dążenie do zmiany Prawa Łowieckiego i uregulowania odszkodowania za zwierzęta prawnie chronione.
- n) Działalność na rzecz poprawy i organizacji rynków zbytu płodów rolnych.
- o) Współpraca w zakresie organizacji wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci rolników.
- p) Monitorowanie oraz podejmowanie działań na rzecz skutecznego zwalczania wirusa Afrykańskiego pomoru świń.
- q) Monitorowanie strat spowodowanych niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi.

W latach 2018-2020, większość zadań wskazanych w art. 5 ust. 1 ustawy o izbach rolniczych było realizowane w pełnym zakresie. Częściowo zrealizowano natomiast zadania wynikające z:

- a) Art. 5 ust. 1 pkt 4 ww. ustawy, tj. prowadzenie analiz kosztów i opłacalności produkcji rolnej – realizacja tego zadania opisana została w punkcie 1.12. niniejszego wystąpienia.
- b) Art. 5 ust. 1 pkt 5 ww. ustawy, tj. gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie informacji gospodarczych na potrzeby producentów rolnych oraz innych przedsiębiorców. Jak wskazał Prezes, Izba gromadzi dane osób fizycznych – członków Izby i instytucji współpracujących, które są wykorzystywane na potrzeby własnej działalności statutowej oraz na podstawie oświadczeń członków samorządu rolniczego o udostępnianiu danych osobowych, w związku z wykonywaniem zadań określonych w ustawie o izbach rolniczych dane te są udostępniane instytucjom współpracującym z Izbą (np. KOWR, ARiMR) podmiotom upoważnionym do uzyskania informacji na podstawie przepisów prawa (np. ZUS, Urząd Skarbowy), Poczcie Polskiej, firmom kurierskim i podmiotom prowadzącym hosting poczty elektronicznej.
- c) Art. 5 ust. 1 pkt 9 ww. ustawy, tj. prowadzenie listy rzeczoznawców oraz przyznawanie tytułów kwalifikacyjnych w zakresie rolnictwa na zasadach określonych w odrębnych przepisach. Jak wyjaśnił Prezes, prowadzona jest lista członków Izby przeszkolonych w zakresie szacowania szkód łowieckich oraz szkód wywołanych niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi. Dodał, że w przypadku wniosku rolnika do nadleśnictwa o szacowanie w procedurze odwoławczej i obecność przedstawiciela Izby podczas szacowania, nadleśnictwo występuje do Izby z wnioskiem o wyznaczenie odpowiedniej osoby. Pracownik odpowiedzialny za dany powiat kontaktuje się z osobami

z listy rzeczoznawców i dokonuje rozeznania, kto mógłby pojechać na szacowanie w konkretnym terminie i miejscu wyznaczonym przez nadleśnictwo. Następnie dane kontaktowe tj. imię i nazwisko oraz numer telefonu, do przedstawiciela Izby, który zgodził się uczestniczyć w szacowaniu przekazywane były do wiadomości nadleśnictwa, celem kontaktu bezpośredniego.

- d) Art. 5 ust. 1 pkt 14 ww. ustawy, tj. inicjowanie działań mających na celu powoływanie i wspieranie zrzeszeń i stowarzyszeń producentów rolnych i leśnych. Jak wyjaśnił Prezes, działania te były realizowane poprzez organizację wyjazdów studyjnych, podczas których rolnicy zdobywali wiedzę w tym zakresie. W roku 2020 jednak, ze względu na pandemię COVID-19 działanie nie mogło zostać zrealizowane.
- e) Art. 5 ust. 1 pkt 16, tj. promowanie eksportu produktów rolnych. Jak wyjaśnił Prezes, na podstawie analiz przeprowadzonych w latach wcześniejszych oraz w związku z brakiem zapotrzebowania ze strony producentów rolnych, działania Izby koncentrowały się na wspieraniu rynku wewnętrznego i lokalnego. Dodał, że w przypadku zgłoszenia się producentów rolnych do Izby, w celu umieszczenia ogłoszenia o sprzedaży swoich produktów, istnieje możliwość zamieszczenia ogłoszenia zarówno na stronie internetowej jak i w biuletynie Izby. Wskazał, że jednak producenci rolni sporadycznie korzystają z tej możliwości. Dodał również, że na stronie internetowej Izby umieszczono link do platformy AGRO MARKET 24, która zawierała oferty kupna i sprzedaży zarówno na rynku krajowym jak i zagranicznym. Ponadto członkowie Izby zostali powiadomieni i mieli możliwość skorzystania ze spotkania informacyjnego dotyczącego projektu Platforma Żywnościowa, którego celem było także zwiększenie konkurencyjności polskich podmiotów sektora rolno-spożywczego, zarówno na rynku krajowym jak i na rynkach zagranicznych. Informacja o Platformie żywnościowej umieszczona była w biuletynie Izby (nr 1/2020) oraz na jej stronie.

(akta kontroli str. 90-112)

W związku z pandemią COVID-19 Izba zrealizowała z inicjatywy własnej 15 nw. zadań związanych z organizacją rynku rolnego, sytuacją w rolnictwie oraz ubieganiem się rolników o pomoc finansową. Dotyczyły one:

- a) wniosku do KRIR o rozszerzenie jej postulatów o pomoc dla producentów drobiu wraz z postulatem uruchomienia działań pomocowych dla producentów drobiu;
- b) wniosku do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o wydłużenie terminu naboru na poddziałanie 6.2 w ramach PROW „Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich” ze względu na pandemię koronawirusa;
- c) wniosku do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o przedłużenie terminu składania rejestru wypasu krów mlecznych o dwa tygodnie ze względu na pandemię koronawirusa;
- d) zapytania skierowanego do Ministra Sprawiedliwości o to, czy środki pomocowe z Tarczy Antykryzysowej przewidziane dla rolników podlegają zajęciom komorniczym;
- e) wniosku do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o uwzględnienie produkcji trzody w cyklu otwartym w „Pomocy dla rolników szczególnie dotkniętych kryzysem COVID-19”;
- f) wniosku do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej o wydłużenie z dziewięciu do 12 miesięcy zezwolenia na pracę sezonową dla cudzoziemców w związku z pandemią COVID-19;

- g) zgłoszenia ponownych uwag do rozporządzenia „Pomoc dla rolników szczególnie dotkniętym kryzysem COVID-19” skierowanych do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o pilne uwzględnienie krów mamek i młodego bydła opasowego w rozporządzeniu;
- h) zgłoszenia siedmiu uwag do projektu rozporządzenia „Pomoc dla rolników szczególnie dotkniętym kryzysem COVID-19”;
- i) uwag do przygotowywanej pomocy dla gospodarstw rolnych szczególnie dotkniętych kryzysem COVID-19 dot. m.in. uwzględnienia w pomocy producentów warzyw, sadowników i producentów bydła opasowego powyżej 24 miesięcy;
- j) wystosowania pisma do Krajowej Rady Izb Rolniczych (dalej: KRIR) w celu uregulowania w tarczy antykryzysowej sytuacji rolników, którzy pozostali bez koniecznej pomocy w okresie pandemii;
- k) przedstawienia postulatów do Ministra Rolnictwa mających na celu ochronę polskich producentów drobiu, trzody chlewnej, wołowiny i mleka przed bankructwem w dobie pandemii SARS-CoV-2;
- l) wniosku do KRIR o przyspieszenie wypłaty zaliczek w ramach płatności bezpośrednich ze względu na pandemię;
- m) wniosku do KRIR o podjęcie działań zabezpieczających rolników w przypadku wystąpienia choroby COVID-19 prowadzących produkcję zwierzęcą;
- n) wniosku o pilne odwołanie naborów wniosków w ramach działań PROW w związku z brakiem możliwości kontaktu z pracownikami ARiMR;
- o) wniosku do Ministra Sprawiedliwości o zawieszenie czynności egzekucyjnych na czas pandemii COVID-19.

(akta kontroli str. 135-220)

W latach 2018-2020 Izba otrzymała do zaopiniowania łącznie 265 projektów aktów prawa miejscowego w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi i rynków rolnych. Dotyczyły one projektów uchwał w sprawie obniżenia ceny skupu żyta do celów wymiaru podatku rolnego w danym roku podatkowym (87), przystąpienia do sporządzenia bądź zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (160) lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (12), zwolnienia w podatku rolnym w ramach pomocy de minimis (3) oraz ulgi w podatku rolnym dla gospodarstw ekologicznych (3). Opinie wydano w 138 przypadkach, natomiast w pozostałych 127, członkowie samorządu rolniczego nie zgłosili żadnych wniosków i uwag do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w związku z czym, zgodnie z art. 25 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, jak i art. 5a ust. 3 ustawy o izbach, nieprzekazanie stanowiska w wyznaczonym terminie uważa się za akceptację przedłożonego projektu. Wszystkie ww. projekty przekazane zostały przez organy samorządu terytorialnego. Izba nie otrzymała żadnego projektu aktu prawa miejscowego od Wojewody Warmińsko-Mazurskiego.

(akta kontroli str. 221-256)

W latach 2018-2020 Izba nie realizowała żadnych zadań zleconych i powierzonych przez administrację rządową i samorząd terytorialny. Współdziałała jednak z Warmińsko-Mazurskim Urzędem Wojewódzkim poprzez m.in.:

- uczestnictwo przedstawiciela Izby w pracach komisji wojewódzkiej do koordynowania działalności komisji powiatowych powołanych do oszacowania szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej w której wystąpiły szkody spowodowane niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi;
- uczestnictwo przedstawicieli Izby w komisjach powołanych do oszacowania szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej,

- w których wystąpiły szkody spowodowane niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznym;
- udział przedstawiciela Izby w pracach Zespołu ds. analizy szans i zagrożeń oraz potencjalnych kierunków rozwoju obszarów wiejskich do 2030 r. w województwie warmińsko-mazurskim;
  - udział przedstawiciela Izby w pracach Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Zespołu Zarządzenia Kryzysowego w związku z wystąpieniem pierwszego ogniska Afrykańskiego pomoru świń (ASF) w województwie warmińsko-mazurskim;
  - współorganizację obchodów Dnia Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej w 2018 r.

(akta kontroli str. 257-261)

W badanym okresie Izba sporządziła łącznie 18 analiz, ocen, opinii z zakresu produkcji rolnej oraz rynku rolnego. Dotyczyły one m.in.:

- a) Wydawania opinii oraz wskazania propozycji zmian w sprawie projektów ustaw:
  - o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa,
  - o zmianie ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego oraz o zmianie niektórych innych ustaw,
  - o podatku rolnym,
  - o zmianie ustawy o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw, które zostały przekazane Krajowej Radzie Izb Rolniczych.
- b) Stanowiska w sprawie nowelizacji ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt¹³, oraz aktualnej sytuacji w rolnictwie, przekazanego Prezydentowi RP, Prezesowi Rady Ministrów, Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Przewodniczącemu Sejmowej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi, parlamentarzystom Warmii i Mazur, Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu, Marszałkowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Polskiemu Związkowi Pracodawców-Usługodawców Rolnych, Krajowej Radzie Drobniarstwa, Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka oraz Polskiemu Związkowi Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego.
Samorząd Rolniczy Warmii i Mazur sprzeciwił się zmianom wprowadzonym do ww. ustawy, które wg. niego bezpośrednio uderzają w polską wieś, a tym samym prowadzą do nieodwracalnych zmian w rozwoju polskiego rolnictwa.
- c) Stanowiska w sprawie Afrykańskiego pomoru świń, przekazanego Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz posłom Warmii i Mazur.
- d) Zgłoszenia do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uwagi dotyczącej nieprawidłowości związanej ze skupem żywca wieprzowego.
- e) Wniosku do KRIR o podjęcie działań w celu zmiany wytycznych stosowanych przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa w procedurze przedłużania umów dzierżawy nieruchomości rolnych z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.
- f) Oceny propozycji Burmistrza Olecko dotyczącej skrócenia do trzech lat okresu przeznaczenia do dzierżawy gruntów znajdujących się w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa pochodzących z byłego PPGR w Olecku, przekazanej Dyrektorowi Oddziału Terenowego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w Olsztynie.
- g) Wniosku do KRIR o podjęcie działań w zakresie zmiany przepisów dopuszczających „młodych rolników” do przetargów ograniczonych na dzierżawę lub sprzedaż nieruchomości rolnych znajdujących się w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa.

¹³ Dz. U. z 2020 r., poz. 638 ze zm.

- h) Opinii przekazanej do Sejmowej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi, dot. problemów przy dzierżawach gruntów o charakterze mieszanym lub użytkowanych dotychczasowo tylko rolniczo, jednak z przeznaczeniem w planach zagospodarowania przestrzennego innym niż rolne. Zaproponowano aby nieruchomości rolne położone w obszarach przeznaczonych w planach zagospodarowania przestrzennego lub studium na cele inne niż rolne, mogły być wydzierżawione w trybie przetargów ograniczonych na okres minimum pięciu lat, a tym samym zmianę art. 24 ust.1 pkt 1) ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa jak również wytycznych zawartych w Zarządzeniu Nr 74/2019/Z Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa z dnia 4 lipca 2019 r. w sprawie wydzierżawienia nieruchomości z Zasoby Skarbu Państwa.

(akta kontroli str.262-280)

W latach 2018-2020 Izba występowała 106 razy do organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego z inicjatywą w zakresie regulacji prawnych dotyczących rolnictwa, rozwoju wsi i rynków rolnych. Wystąpienia te głównie odbywały się poprzez Krajową Radę Łzb Rolniczych, która następnie kierowała je do organów administracji rządowej. Inicjatywy te dotyczyły m.in.:

- a) Podjęcia działań w celu zwiększenia limitu z 86 litrów do 120 litrów, do którego przysługuje zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi poinformowało o trwających pracach nad projektem ustawy o zmianie ustawy o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej.
- b) Wniosku o podjęcie działań w celu zmiany wytycznych stosowanych przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa w procedurze przedłużania umów dzierżawy nieruchomości rolnych z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. Izba wskazała, że jest zbyt długi okres trwania procedury przedłużania umowy dzierżawy dla gruntów o pow. powyżej 50 ha. W celu usprawnienia szybkości analizy wniosków rolników o przedłużenie umów dzierżawy Dyrektorzy Oddziałów KOWR winni mieć umocowanie do powierzchni 300 ha, czyli granicznej powierzchni wskazanej do spełnienia wymogu rolnika indywidualnego. W odpowiedzi poinformowano, że rozważa się możliwość zmiany obecnego zarządzenia w ww. zakresie.
- c) Wniosku w zakresie zmiany art. 24 ust. 1 pkt 1 ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa. Dotyczył on zmiany niekorzystnego wg Izby stosowania wytycznych zawartych w Zarządzeniu Nr 74/2019/Z Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa z dnia 4 lipca 2019 r. w sprawie wydzierżawiania nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa w odniesieniu do „gruntów mieszanych” oraz gruntów przeznaczonych w planach zagospodarowania przestrzennego lub studium na cele inne niż rolne. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przekazało odpowiedź, że przy najbliższych pracach nad nowelizacją ww. ustawy, zgłoszona propozycja zostanie wzięta pod uwagę.
- d) Wniosku do Dyrektora Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w sprawie zmiany Zarządzenia Nr 74/2019/Z Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa z dnia 04 lipca 2019 r. w sprawie wydzierżawiania nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. Propozycja dotyczyła, aby nieruchomości rolne położone w obszarach przeznaczonych w planach zagospodarowania przestrzennego lub studium na cele inne niż rolne, mogły być wydzierżawione w trybie przetargów ograniczonych na okres 5 lat. Częściowo uwzględniono inicjatywę Izby.

- e) Wniosku do Ministra Środowiska w sprawie umożliwienia reducyjnego odstrzału łosi oraz wprowadzenia zmian w przepisach umożliwiających rolnikom uzyskanie odszkodowań za szkody wyrządzone w uprawach rolnych i stawach przez ptaki chronione. Otrzymano odpowiedź, że m.in. kwestia dotycząca chronionych ptaków jest przedmiotem analiz i ocen prowadzonych w resorcie.
- f) Wystąpienia do KRIR w sprawie wnioskowania do Głównego Lekarza Weterynarii o wprowadzenie oceny wagi uchybień ocenianych przy spełnianiu zasad bioasekuracji tak, aby umożliwić wprowadzenie procentowego pomniejszenia wysokości odszkodowania w sytuacji wystąpienia ogniska ASF w gospodarstwie rolnym. KRIR wystąpiła do Głównego Lekarza Weterynarii w sprawie wydania jednolitej dla wszystkich Powiatowych Lekarzy Weterynarii interpretacji przepisów dotyczących wymagań weterynaryjnych dla gospodarstw rolnych związanych ze zwalczaniem ASF
- g) Propozycje działań przekazane do Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w związku z wystąpieniem ASF w województwie warmińsko-mazurskim: odejście od planów łowieckich w przypadku dzika, umożliwienie polowania na dziki niezrzeszonym w kołach myśliwym, możliwość stosowania podczas polowań urządzeń noktowizyjnych i termowizyjnych, obowiązek raportowania przez Koła Łowieckie odstrzałów dzika, rekompensaty za odstrzał dzika, zapewnienie rolnikom ze stref objętych ograniczeniami sprzedaży trzody do zakładów przetwórczych, wystąpienia z wnioskiem do MRiRW o czasowy zakaz wyłączeń gruntów spod obwodów łowieckich, wypłacanie rekompensat z tytułu zmiany profilu produkcji oraz utraconych kosztów. Izba nie dostała odpowiedzi w ww. sprawie.
- h) Wniosku o zmianę rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, dotyczącego ujednoczenia nazw upraw w protokołach z szacowania strat z nazwami upraw stosowanymi we wnioskach o przyznanie płatności bezpośrednich. Izba nie dostała odpowiedzi w ww. sprawie.

(akta kontroli str. 281-334)

W związku z tworzeniem rynku rolnego oraz poprawy warunków zbytu płodów rolnych i produktów rolnych Izba podejmowała działania, które dotyczyły m.in.:

- a) Udziału przedstawicieli Izby na Europejskim Forum Rolniczym. Zgromadzone informacje przekazywane były pozostałym członkom Izby celem dalszego ich rozpowszechniania.
- b) Udziału przedstawicieli Izby na spotkaniu z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi na temat założeń Strategii Rozwoju Sektora Wołowiny.
- c) Zgłoszenia sygnałów o zaniżaniu cen żywca wieprzowego na terenach objętych ASF do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, oraz w uzupełnieniu ww. informacji - pismo do UOKiK wskazujące zakłady, które obniżają ceny skupu ze stref objętych ASF wraz z przykładowymi fakturami.
- d) Udziału przedstawicieli Izby na spotkaniu informacyjnym poświęconym projektowi „Platforma Żywnościowa” kierowanym do producentów zbóż oraz przedsiębiorstw przechowalniczych, następnie rozpowszechnianie informacji o możliwościach ww. platformy przy sprzedaży płodów rolnych.
- e) Udziału przedstawicieli Izby na spotkaniu z Sekretarzem Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi w związku z wystąpieniem ASF. Na spotkaniu opisano trudną sytuację, w jakiej się znaleźli producenci trzody w województwie warmińsko-mazurskim.

- f) Skierowania wniosku o interwencję do KRIR o zwiększenie skupu rzepaku na biopaliwo ze względu na dużą ilość rzepaku, który nie spełnia norm konsumpcyjnych.
- g) Udziału Prezesa Izby na posiedzeniu Zespołu Zarządzania Kryzysowego w związku z pierwszym wystąpieniem ogniska ASF w województwie warmińsko-mazurskim. Na ww. posiedzeniu przedstawiono Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu skalę zagrożenia choroby i wskazano, jaki ma ona wpływ na cenę i produkcję trzody chlewnej.

Członkowie Walnego Zgromadzenia Izby oraz członkowie rad powiatowych Izby uczestniczący w spotkaniach dotyczących rynków rolnych, przekazywali uzyskane informacje dla pozostałych członków Izby podczas posiedzeń rad powiatowych, a także rolnikom niebędącym w strukturach Izby podczas innych, bezpośrednich spotkań.

(akta kontroli str. 335-358)

W 2008 r. powołano Komisję ds. Monitorowania Rynków Rolnych, która podczas swoich posiedzeń zajmowała się tematyką związaną m.in. z analizą kosztów i opłacalności produkcji rolnej. W latach 2018 i 2019 wobec braku zapotrzebowania ze strony rolników z województwa warmińsko-mazurskiego na prowadzenie analiz kosztów opłacalności produkcji rolnej przez Izbę, Komisja nie obradowała. Jak wskazał Prezes brak zapotrzebowania rolników na tego rodzaju informacje wiązał się m.in. z rozwojem cyfryzacji i większym dostępem rolników do zasobów internetowych. Dodał, że analizy kosztów i opłacalności produkcji rolnej, jako zadanie ustawowe wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego, są prowadzone i udostępniane przez Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie – zarówno w publikacji „Bieżące Informacje”, jak i publicznie dostępne na stronie ośrodka. Link do strony W-MODR – jako instytucji współpracującej z Izbą, znajdował się na stronie głównej Izby, tj. wmirol.org.pl. Dodatkowo podał, że na posiedzenia poszczególnych Rad Powiatowych Izby zapraszani byli specjaliści (w tym m.in. doradcy W-MODR) celem przedstawienia między innymi analiz dotyczących kosztów i opłacalności produkcji rolnej.

W 2020 r. odbyło się jedno posiedzenie Komisji ds. Monitorowania Rynków Rolnych, podczas którego omówiono trudną sytuację na rynku trzody chlewnej i sytuację na rynku zbóż i roślin oleistych. Dodał również, że w dniu 26 maja 2021 roku utworzono na stronie internetowej Izby zakładkę „analizy z zakresu produkcji rolnej i rynku rolnego” gdzie planuje się zamieszczanie w tym zakresie stosownych informacji.

Podczas posiedzeń rad powiatowych, zaproszeni specjaliści przedstawiali analizy kosztów i opłacalności produkcji rolnej, które dotyczyły m.in.:

- cen skupowych zboża i trzody chlewnej,
- średnich cen rynkowych nawozów mineralnych,
- cen skupu mleka,
- rynku mięsa, zbóż i produktów mlecznych, a także informacji o skupie i tendencjach cenowych,
- rynku zbóż, rzepaku i roślin strączkowych grubonasiennych.

Www. informacje, w dalszej kolejności przekazywane były przez członków rad powiatowych rolnikom.

(akta kontroli str. 99-112, 359-360)

Biuro Izby w Olsztynie oraz jego oddziały terenowe prowadziło w okresie objętym kontrolą wiele różnych form doradztwa w zakresie działalności rolniczej, wiejskiego gospodarstwa domowego oraz uzyskiwania przez rolników dodatkowych dochodów. Różnymi formami doradztwa objęto łącznie 9.740 rolników (z czego 3.346 w 2018 r., 4.435 w 2019 r. oraz 1959 w 2020 r.), a także przeprowadzono 5950 konsultacji

telefonicznych (z czego 1950 w 2018 r., i w 2019 r. oraz 2050 w 2020 r.). Doradztwo to realizowane było m.in. poprzez:

- a) Porady w zakresie wszystkich działań z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014 – 2020 wraz z zasadami wypełniania wniosków o przyznanie dopłat bezpośrednich.
- b) Porady radców prawnych, dotyczące przede wszystkim wyspecjalizowanych zagadnień związanych z prowadzeniem gospodarstw rolnych oraz prawa cywilnego.
- c) Porady w zakresie szacowania szkód łowieckich powodowanych przez zwierzęta łowne i prawnie chronione.
- d) Spotkania informacyjne dotyczące podejmowanych działań w związku z występowaniem Afrykańskiego pomoru świń na terenie województwa warmińsko-mazurskiego oraz przedstawienie programów pomocowych dla poszkodowanych producentów rolnych.
- e) Konferencję „Aktywne kobiety na obszarach wiejskich”, podczas której poruszono m.in. temat: „Rolniczy handel detaliczny – wyprodukować, wypromować i posmakować” oraz „Koła gospodyń wiejskich – nowe możliwości wsparcia w pracy na rzecz środowisk wiejskich”.
- f) Festiwal Kultur – „U noju na Warmiji” będący przeglądem zespołów ludowych oraz jarmarkiem rękodzieła ludowego i lokalnych produktów. Celem wydarzenia było m.in. upowszechnianie wiedzy w zakresie tworzenia krótkich łańcuchów dostaw oraz wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich przez podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności.
- g) Inicjatywę „Turystyka u rolnika”, której celem było zebranie w jednym miejscu informacji o możliwości wynajęcia kwatery w gospodarstwie rolnym na obszarach wiejskich województwa warmińsko-mazurskiego, zwiększenie atrakcyjności obszarów wiejskich poprzez wykorzystanie walorów krajobrazu wiejskiego i uatrakcyjnianie gościom pobytu udziałem w codziennych zajęciach w gospodarstwie, w tradycyjnym rzemiośle artystycznym (np. haftowanie, szydełkowanie), w obrzędach ludowych oraz w przygotowywaniu potraw regionalnych, połączonym z wypiekiem chleba, wyrobem serów lub wędlin. Inicjatywa realizowana jest poprzez Biuletyn Izby oraz jej stronę internetową, gdzie bezpłatnie umieszczane są oferty, a zainteresowani klienci kontaktują się bezpośrednio z wybranym gospodarstwem rolnym;
- h) Inicjatywę „Aktywna wieś”, której celem było zebranie w jednym miejscu informacji o grupach formalnych i nieformalnych działających na obszarach wiejskich województwa warmińsko-mazurskiego, przekazywanie informacji dot. możliwości funkcjonowania i finansowania działalności tych grup oraz stworzenie platformy wspomagającej sprzedaż produktów (rękodzieła, przetworów, produktów żywnościowych) wytworzonych przez grupy. Inicjatywa realizowana była poprzez stronę internetową Izby oraz portal Facebook, gdzie bezpłatnie umieszczane były oferty, a zainteresowani klienci mogli kontaktować się bezpośrednio z wybraną grupą (stowarzyszeniem, kołem).
- i) Doradztwo indywidualne w zakresie obsługi platformy internetowej „e-wniosek plus” służącej do ubiegania się o płatności bezpośrednie, rolnośrodowiskowe.
- j) Szkolenia w zakresie m.in. dostosowania gospodarstwa rolnego do nowych wymogów programu azotanowego, zmian w prawie łowieckim, zasad bioasekuracji w gospodarstwach w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa ASF, gospodarowania odpadami w rolnictwie, nowoczesnych metod użyźniania gleb - stosowania kwasów humusowych i mikroorganizmów, wapnowania gruntów rolnych, modernizacji gospodarstw, dopłat bezpośrednich, dopłat rolno-środowiskowych, ekologicznych, klimatycznych.

- k) Konsultacje telefoniczne w zakresie m.in. możliwości pozyskiwania środków pomocowych Unii Europejskiej i środków krajowych dla gospodarstw rolnych, w tym, możliwości utworzenia nowych lub powiększenia gospodarstw rodzinnych w ramach wydzierżawiania lub kupna gruntów rolnych podczas przetargów licytacyjnych lub przetargów ofert pisemnych przeprowadzanych przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, procedury dotyczące uzyskania odszkodowania za straty w uprawach polowych spowodowane przez zwierzynę łowną, pozyskanie dopłat do materiału siewnego, obowiązkowe ubezpieczenia upraw rolnych, składanie wniosków w sprawie częściowego zwrotu akcyzy za zakupione paliwo do produkcji rolnej, możliwości uzyskania wsparcia finansowego od Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z tytułu poniesionych strat w uprawach polowych spowodowanych wystąpieniem suszy/deszczu nawalnych, zasady przyznawania płatności bezpośrednich oraz udzielanie informacji o programach PROW 2014-2020.

(akta kontroli str. 361-375)

W latach 2018-2020 Izba prowadziła szereg różnych działań w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych osób zatrudnionych w rolnictwie. Na skutek tych działań, łącznie 5 494 osób podniosło swoje kwalifikacje. I tak np. podniesienie kwalifikacji w zakresie:

- a) Wspólnej Polityki Rolnej ze szczególnym uwzględnieniem zasad, wymogów oraz przepisów prawnych dot. dopłat bezpośrednich u 1 060 osób, nastąpiło na skutek zorganizowania:
- spotkań informacyjnych nt. Wspólnej Polityki Rolnej 2014-2020 i działań podejmowanych w tym zakresie przez Unię Europejską, zorganizowanych w Węgorzewie, Olecku, Piszcu, Rydzewie, Makosiejach, Kobylinie, Zastawnie, Woli Muntowskiej, Lidzbarku Warmińskim (w okresie lutego-grudzień 2018 r.);
  - spotkań informacyjnych pt. „Wspólna Polityka Rolna, Europejski Zielony Ład” - zakres tematyczny: przyszłość WPR oraz ochrony środowiska i walki ze zmianami klimatu - Europejski Zielony Ład, w tym strategia „od pola do stołu”, strategia ochrony różnorodności biologicznej do 2030 r., odnawialne źródła energii, zorganizowanych w Olsztynie, Lidzbarku, Zastawnie, Braniewie oraz Działdowie (czerwiec-grudzień 2020 r.);
  - konferencji „Przyszłość Europy w kontekście Wspólnej Polityki Rolnej oraz wyborów do Parlamentu Europejskiego 2019” - zakres tematyczny dotyczył m.in. zmian legislacyjnych dotyczących WPR po 2020 r. planowanych i przedstawionych przez Komisję Europejską;
  - spotkania informacyjnego „Wspólna Polityka Rolna po 2020” - przedstawienie informacji na temat planowanych zmian w WPR po 2020 r.,
  - konferencji – informacje dotyczące Reformy WPR, Europejski Zielony Ład.
- b) Rolniczego handlu detalicznego oraz wiedzy z zakresu aspektów podatkowych prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej u 104 osób, nastąpiło na skutek zorganizowania:
- posiedzenia Komisji ds. Kobiet i Rodziny Wiejskiej - zakres tematyczny: rolniczy handel detaliczny, aspekty podatkowe pozarolniczej działalności gospodarczej.
  - konferencji „Aktywne kobiety na obszarach wiejskich” - zakres tematyczny: Rolniczy Handel Detaliczny – wyprodukować, wypromować i posmakować.
- c) Zasad działania urządzeń fotowoltaicznych i sposobu wykorzystania w gospodarstwach rolnych, odnawialnych źródeł energii w rolnictwie oraz wiedzy na temat Programu Czyste Powietrze, u 188 osób, nastąpiło na skutek organizacji posiedzeń rad powiatowych w powiecie olsztyńskim, elbląskim,

- niedzickim, lidzbarskim, ławskim i piskim, w trakcie których przedstawiano działanie i instalację urządzeń fotowoltaicznych dla gospodarstw rolnych; Programu priorytetowego Czyste Powietrze.
- d) Prowadzenia działalności rolniczej i okołorolniczej – nastąpiło dzięki wydawaniu Biuletynu Izby (wydano 1.600 egzemplarzy), prowadzeniu profilu Izby w mediach społecznościowych (Facebook - polubiony przez 1836 osób, obserwowany przez 1966 odbiorców) oraz strony internetowej Izby, w których publikowane były artykuły, przepisy prawne, informacje, porady dot. prowadzenia działalności rolniczej i okołorolniczej.
- e) Używania nawozów azotowych w gospodarstwie, Dyrektywy Azotanowej u 496 osób, nastąpiło na skutek:
- organizacji szkoleń: „Dostosowanie gospodarstwa rolnego do nowych wymogów programu azotanowego”,
  - współorganizacji szkoleń nt. programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami ze źródeł rolniczych oraz zapobiegania dalszemu zanieczyszczeniu,
  - zorganizowania posiedzeń rad powiatowych Izby w powiatach bartoszyckim, lidzbarskim, kętrzyńskim. Przedstawienie prezentacji i omówienie zasad obowiązujących rolników związanych z wejściem w życie „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu”,
  - organizacji szkolenia „Program działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganiu dalszemu zanieczyszczeniu - Wybrane zanieczyszczenia wód i ich skutki; Zanieczyszczenia środowiska powodowane przez azot pochodzenia rolniczego; Zanieczyszczenia wód w świetle przepisów prawnych; Ochrona wód przed zanieczyszczeniami azotanami, w Chelmźcy, Grodzicznie, Mszanowie, Kurzętniku, Biskupcu oraz Łławie.
- f) Przetwarzania i serwowania ryb u 33 osób odbyło się poprzez zorganizowanie konkursu „Smaki Warmii, Mazur oraz Powiśla - szansą na sukces” połączone z prelekcją nt. przetwarzania i serwowania ryb.
- g) Szacowania szkód łowieckich u 151 osób, nastąpiło na skutek organizacji:
- szkoleń „Szacowanie szkód łowieckich – stosowanie procedur, podstawy praktycznego działania”,
  - posiedzeń rad powiatowych Izby w powiatach piskim, giżyckim i węgorzewskim: Instruktaż dotyczący zasad wypełniania dokumentów odwołania w szacowaniu szkód łowieckich,
  - posiedzeń rad powiatowej Izby w powiecie nowomiejskim i olsztyńskim: Przedstawienie uwag dot. wprowadzonych zmian dot. szacowania szkód łowieckich przez komisje.
- h) Szacowania szkód w rolnictwie spowodowanych niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi u 84 osób, nastąpiło na skutek przeprowadzonych szkoleń: „Przedstawienie teoretycznych i praktycznych aspektów szacowania szkód powstałych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych; właściwe stosowanie procedur szacowania strat w gospodarstwach rolnych”.

(akta kontroli str. 376-385)

Jak wyjaśnił Prezes, Izba realizowała działania na rzecz kształtowania i upowszechniania etyki i rzetelnego postępowania w działalności gospodarczej m.in. poprzez wskazywanie zasad, wymogów oraz przepisów prawnych, tak aby działalność rolnicza była prowadzona w sposób moralny, etyczny i zgodny z obowiązującymi przepisami prawa oraz aby nie występowały zjawiska nieetyczne

(np. podanie nieprawdziwych informacji celem uzyskania korzyści majątkowych, celowe podejmowanie niezgodnych z prawem działań lub w innych przypadkach zaniechanie działań związanych z prowadzeniem gospodarstwa). Wskazał, że działania te realizowane były na każdym etapie działalności, począwszy od posiedzeń rad powiatowych, poprzez spotkania i konferencje, a także stronę internetową, profil na Facebook'u oraz Biuletyn Izby.

W latach 2018-2020, działania Izby w ww. zakresie polegały m.in. na:

- a) zorganizowaniu konkursu „Smaki Warmii, Mazur oraz Powiśla - szansą na sukces”, którego jednym z celów było promowanie jedynych w swoim rodzaju produktów żywnościowych, specyficznych dla naszego regionu. Jury konkursowe zwracało szczególną uwagę na pochodzenie składników produktów i potraw, jednocześnie wskazując uczestnikom ważkość uczciwego procesu wytwarzania i sprzedaży produktów, tak aby nie dochodziło do zachowań nieetycznych związanych z fałszowaniem żywności;
- b) przygotowywaniu, redagowaniu i wydawaniu biuletynu, prowadzeniu strony internetowej Izby, jak i profilu w serwisie Facebook, w których zamieszczane były informacje, wytyczne, zasady oraz przepisy prawne związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego i dodatkowej działalności pozarolniczej;
- c) rozpowszechnianiu informacji o II edycji Ogólnopolskiego Konkursu dla Młodzieży: „Moja Wizja Zero – Bezpieczeństwo, Zdrowie i Dobrostan Rolnika” organizowanego przez KRUS;
- d) rozpowszechnianiu informacji o debacie eksperckiej nt. „Przyszłość europejskiego rolnictwa: przemiany technologiczne a potrzeby rolników”;
- e) organizacji szkolenia informacyjnego nt. „Program działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganiu dalszemu zanieczyszczeniu - Wybrane zanieczyszczenia wód i ich skutki; Zanieczyszczenia środowiska powodowane przez azot pochodzenia rolniczego; Zanieczyszczenia wód w świetle przepisów prawnych; Ochrona wód przed zanieczyszczeniami azotanami”;
- f) prowadzeniu kampanii informacyjnej z udziałem członków rad powiatowych Izby w zakresie uboju zwierząt w gospodarstwach na użytek własny w związku ze zmianami przepisów (rolnikom przekazywano informacje dotyczące zasad uboju na użytek własny i proponowano możliwość przeszkolenia się w celu uzyskania zaświadczenia o możliwości prowadzenia uboju zwierząt we własnym gospodarstwie rolnym);
- g) zorganizowaniu spotkania informacyjnego dotyczącego zmiany ustawy o prawie wodnym, która nakłada na rolników szereg nowych wymagań dotyczących ochrony środowiska, tj. m.in.: przechowywanie, magazynowanie i stosowanie obornika oraz nawozów sztucznych na gruntach rolnych;
- h) organizacji szeregu spotkań informacyjnych pn. „Wspólna Polityka Rolna po 2020”, na których przedstawiano m.in. przedsięwzięcia dotyczące sektora rolnego podejmowane przez Unię Europejską, ze szczególnym uwzględnieniem zasad, wymogów oraz przepisów prawnych dot. dopłat bezpośrednich.

(akta kontroli str. 386-387)

W latach 2018-2020 Izba dysponowała zasobami kadrowymi¹⁴, których kwalifikacje pozwalały na realizację zadań ustawowych, zleconych oraz wynikających z innych ustaw, w tym m.in. określonych w art. 7 ust 2 oraz art. 16 ust. 4 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych; wynikających z art. 27 ust. 1 i 5 ustawy o nasiennictwie¹⁵; określonych w art. 17 pkt. 6 lit. c, art. 24 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu

¹⁴ Stan zatrudnienia w Izbie kształtował się następująco: w 2018 r. – 14 osób, w 2019 r. – 15 osób, w 2020 r. – 16 osób.

¹⁵ Dz.U. z 2021 r., poz. 129.

przestrzennym. Pracownicy Izby posiadali wykształcenie rolnicze lub okołorolnicze bądź administracyjne, a także brali udział w różnych szkoleniach i kursach, które pozwalały im na realizację powierzonych zadań.

(akta kontroli str. 388-407)

W ramach dotacji celowej otrzymanej przez KRIK na pokrycie kosztów związanych z reprezentowaniem interesów zawodowych rolników indywidualnych wobec instytucji UE w latach 2018-2020, Izba trzykrotnie oddelegowała swoich przedstawicieli w okresie:

- 14-16 października 2018 r. na Posiedzenie Komisji Kobiet COPA w Brukseli,
- 27 maja i 13 listopada 2019 r. na Posiedzenie grupy roboczej COPA Wieprzowina.

Izba poniosła wyłącznie koszty dojazdu tych osób na trasie: miejsce zamieszkania – lotnisko w Polsce – miejsce zamieszkania. Pozostałe koszty zostały poniesione i opłacone bezpośrednio przez KRIK. Izba nie przekazywała żadnych informacji do KRIR dotyczących pobytu swoich przedstawicieli na ww. posiedzeniach, gdyż jak wskazał Prezes, izby rolnicze nie gromadzą, ani nie przekazują tego typu informacji, gdyż to KRIR deleguje i rozlicza osobę wskazaną do prac w danej komisji/grupie roboczej, a osoby oddelegowane przekazują swoje uwagi/informacje jej bezpośrednio.

(akta kontroli str. 408-431)

W celu realizacji zadań ustawowych lub zleconych Izba posiadała udziały w dwóch spółkach prawa handlowego:

- a) ROL-WAM Spółka z o.o. - zarejestrowana w 2000 r. Udziały (80 udziałów po 50 zł) w kapitale zakładowym Spółki zostały objęte w całości przez Izbę i pokryte w całości wkładem niepieniężnym poprzez wniesienie do majątku Spółki zestawu komputerowego wraz z oprogramowaniem oraz drukarką o wartości 4 tys. zł. Spółka prowadziła działalność gospodarczą przez lata 2000-2001. W 2002 r. zaprzestała działalności. W roku 2009 podwyższono jej kapitał podstawowy. Dodatkowe udziały Izba pokryła gotówką w kwocie 1 tys. zł (20 udziałów po 50 zł). Od 2010 r. Spółka prowadziła działalność, polegającą głównie na świadczeniu rolnikom usług w zakresie sporządzania wniosków

o płatności bezpośrednio. W latach 2018-2020 czynności sporządzania wniosków o płatności bezpośrednio wykonywały osoby na podstawie umów zleceń. Wypełniono łącznie 1 369 wniosków. Spółka w tym okresie na zlecenie Izby m.in.:

- Organizowała stoiska wystawiennicze na wystawach i targach rolniczych, tj. m.in.:
  - na Warmińsko-Mazurskiej Wystawie Zwierząt Hodowlanych oraz Pikniku Wieprzowego Podlasko-Mazurskiego;
  - w ramach zadań „Smaczne i zdrowe produkty zbożowe” oraz „Smaczne i zdrowe produkty wołowe”, których celem było rozpowszechnianie informacji o walorach produktów i przetworów realizowanych projektów, zachęcając do zwiększenia ich spożycia w codziennej diecie;
  - w ramach zadań „Polskie mleko wolne od GMO – Lubię to!” oraz „Polska wołowina – Lubię to!” których celem było rozpowszechnianie informacji o walorach produktów i przetworów realizowanych projektów, zachęcając do zwiększenia ich spożycia w codziennej diecie;

Zadaniem Spółki było m.in. wyposażenie terenu wydarzenia w materiały reklamujące produkty i przetwory, najem powierzchni wystawienniczej, zatrudnienie kadry (konferansjer, dietetyk, hostessy, obsługa stoiska),

organizacja oprawy muzyczno-artystycznej oraz organizacja degustacji. Spółka zatrudniła do realizacji projektów podwykonawców.

- Organizowała i promowała wydarzenia takie jak pikniki, wystawy, włączając zarządzanie i dostarczenie pracowników do obsługi obiektów, w których te imprezy miały miejsce,
  - Wzięła udział jako partner operacji „Festiwal Kultur - U noju na Warniji” w ramach programu PROW na lata 2014-2020 angażując się w organizację animacji i warsztatów z zakresu twórczości ludowej dla dzieci i młodzieży, Koszty realizacji zleconych przez Izbę zadań pokryte zostały przez KRIR. W badanym okresie nie wypłacano dywidendy, a cały wypracowany zysk przeznaczony był wyłącznie na zwiększenie kapitału rezerwowego.
- b) Laboratorium Analiz Mleka LAB-MLEK Spółka z o.o. – obecnie spółka w likwidacji. Izba, jako współwłaściciel spółki posiadała 152 udziały o łącznej wartości 152 tys. zł. Spółka w badanym okresie nie otrzymywała żadnych zleceń od Izby, nie dokonywała również na jej rzecz żadnych wpłat ani wypłat.

(akta kontroli str. 432-441)

W latach 2018-2020, wszystkie roczne sprawozdania z realizacji zadań ustawowych i zleconych były przedstawiane do zatwierdzenia Walnemu Zgromadzeniu Izby.

Izba nie posiadała tzw. ewidencji wykonywanych zadań. Prowadziła jednak dokumentację wewnętrzną, na podstawie której ewidencjonowano zadania określone, w zgodnych z ustawą o izbach rolniczych i statutem izby, kierunkach działania Zarządu Izby na dany rok. Dokumentacja ta dotyczyła: dziennika korespondencji przychodzącej i wychodzącej, prowadzonego w programie Supersekretariat, arkuszy ewidencyjnych podróży służbowych, protokołów z posiedzeń wszystkich organów Izby, kopii pism, wystąpień, stanowisk itp. Izby wystosowanych w danej sprawie do różnych instytucji i organizacji na szczeblu lokalnym, wojewódzkim, krajowym, jak i europejskim oraz całej dokumentacji dotyczącej tych spraw.

Kierunki działania Zarządu Izby zostały opracowane na podstawie art. 5 pkt. 1 ustawy z dnia 14.12.1995 r. o izbach rolniczych. Były one uszczegółowieniem zadań izby wymienionych w ww. ustawie. Corocznie były przyjmowane stosowną uchwałą Walnego Zgromadzenia Izby i na podstawie ich realizacji, sporządzane było sprawozdanie z działalności Izby za dany rok.

(akta kontroli str. 74-89, 442-680)

1.3. W zakresie realizacji zadań określonych w art. 7 ust. 2¹⁶ ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, w okresie 2018-2020 Izba otrzymała:

- 23 pisma dotyczące wyrażenia opinii w sprawie zmiany przeznaczenia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lasu na cele nieleśne,
- 20 pism dotyczących wyrażenia opinii w sprawie zmiany przeznaczenia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gruntów rolnych na cele nierolnicze,
- trzy pisma dotyczące wyrażenia opinii w sprawie zmiany przeznaczenia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na cele nierolnicze i nieleśne gruntów rolnych i leśnych,
- jeden wniosek o zaopiniowanie przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze w ramach opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

---

¹⁶ Izba nie otrzymała w badanym okresie wniosków o wydanie opinii w związku z art. 16 ust. 4 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Izba pozytywnie zaopiniowała wszystkie ww. 47 wnioski, w średnim terminie 24 dni (z czego 25 w średnim terminie 35 dni oraz 22 w średnim terminie 10 dni). Prezes podał, że zgodnie z art. 5a ust.2 pkt 3 ustawy o izbach, nieprzedstawienie przez izbę stanowiska w wyznaczonym terminie 14 dni, uważa się za akceptację przedłożonego projektu. Jednakże wskazał, że Izba przygotowała i przedstawiła 25 pozytywnych opinii w dłuższym czasie, celem zapewnienia całości dokumentacji w przedmiotowych sprawach.

Dodatkowo, w związku z realizacją zadań określonych w art. 17 pkt. 6 lit. c¹⁷ ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, Izba otrzymała pięć wniosków dotyczących wyrażenia zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych. Wszystkie zaopiniowała pozytywnie w średnim terminie 27 dni.

(akta kontroli str. 1141-1150, 1332)

W związku z realizacją w latach 2018-2020 zadań wynikających z art. 27 ust. 1 i 5 ustawy o nasiennictwie, Izba corocznie dofinansowywała doświadczenia prowadzone w ramach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego przez Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych Stacja Doświadczalna Oceny Odmian we Wróćkowie. W latach 2018-2019 dofinansowanie wynosiło 10 tys. zł, natomiast w 2020 r. 12 tys. zł.

(akta kontroli str. 1151-1155)

W latach 2018-2020 Izba wydała łącznie 35 opinii w związku z szacowaniem szkód łowieckich, w tym:

- a) dwie opinie wydane na podstawie art. 27 ust 5 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo Łowieckie¹⁸ (dalej: ustawa prawo łowieckie),
- b) trzy opinie wydane na podstawie art. 29 ust. 1 ww. ustawy,
- c) 30 opinii wydane na podstawie art. 46d ww. ustawy.

(akta kontroli str. 1156-1161)

W latach 2018-2020 w Izbie odnotowano 62 przypadki współpracy w zakresie doradztwa z jednostkami doradztwa rolniczego. Dotyczyły one m.in.:

- Organizacji Warmińsko-Mazurskiej Wystawy Zwierząt Hodowlanych – współpraca z Warmińsko-Mazurskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Olsztynie (dalej: W-MODR Olsztyn) w zakresie merytorycznym, logistycznym i promocyjnym. Celem realizowanej wystawy było: ułatwienie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie na obszarach wiejskich, zwiększenie rentowności gospodarstw i konkurencyjności oraz wspieranie organizacji łańcucha żywnościowego. W ww. wystawie uczestniczyło ponad 40 000 odbiorców, zarówno rolników, mieszkańców obszarów wiejskich, hodowców zwierząt hodowlanych oraz przedstawicieli lokalnych i regionalnych instytucji publicznych;
- Współorganizacji konferencji „Różnorodność biologiczna i formy ochrony zasobów przyrodniczych Mazurskiego Parku Krajobrazowego” - współpraca z W-MODR Olsztyn;
- Współorganizacji szkoleń w powiecie nowomiejskim nt. programu działań mającego na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu – współpraca z W-MODR Olsztyn oraz Powiatowym Zespołem Doradztwa Rolniczego w Nowym Mieście Lubawskim, w zakresie naboru uczestników, promocji wydarzeń, jak i organizacji przerwy kawowej;
- Współorganizacji konferencji „Rola Izb Rolniczych w kształtowaniu i realizacji polityki rolnej państwa”. Współpraca z W-MODR Olsztyn w zakresie promocji

¹⁷ Izba nie otrzymała wniosków o wydanie opinii w związku z art. 24 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
¹⁸ Dz. U. z 2020 r., poz. 1683 ze zm.

konferencji, wsparcia organizacyjnego, przygotowania prezentacji na temat cztero-letniej działalności Izby V kadencji.

(akta kontroli str. 1162-1167)

W latach 2018-2020 czterokrotnie zawarto porozumienia z innymi izbami rolniczymi. Dotyczyło to porozumienia zawartego:

- 1 czerwca 2018 r. pomiędzy Mazowiecką, Pomorską, Podlaską oraz Warmińsko-Mazurską Izbą Rolniczą, dotyczącego realizacji Konkursu nr 2/2018 dla Partnerów Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w ramach PROW 2014-2020, Plan Operacyjny na lata 2018-2019 – „Tradycja i Rozwój”. Operacja składała się z konferencji oraz konkursu „Skarby Europy zaklęte w szkło”. Liderem projektu była Warmińsko-Mazurska Izba Rolnicza. W dniu 26 marca 2018 r. Walne Zgromadzenie Izby podjęło uchwałę wyrażającą zgodę na zawarcie ww. porozumienia. Określono w niej m.in., że realizacja porozumienia będzie finansowana ze środków Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w ramach PROW na lata 2014-2020 oraz ze środków przeznaczonych w budżecie Izby na działalność statutową.
- 15 czerwca 2019 r. pomiędzy Mazowiecką, Pomorską, Podlaską oraz Warmińsko-Mazurską Izbą Rolniczą, dotyczącego opracowania i złożenia wniosku o wybór operacji „Zainspiruj się dziedzictwem” do Konkursu nr 3/2019 dla Partnerów Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w ramach PROW 2014-2020, Plan Operacyjny na lata 2018-2019. Liderem projektu była Warmińsko-Mazurska Izba Rolnicza. W dniu 29 marca 2019 r. Walne Zgromadzenie Izby podjęło uchwałę wyrażającą zgodę na zawarcie ww. porozumienia. Określono w niej m.in., że realizacja porozumienia będzie finansowana ze środków Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w ramach PROW na lata 2014-2020 oraz ze środków przeznaczonych w budżecie Izby na działalność statutową.
- 8 stycznia 2020 r. pomiędzy Mazowiecką, Pomorską, Podlaską oraz Warmińsko-Mazurską Izbą Rolniczą, dotyczącego opracowania i złożenia wniosku o wybór operacji do Konkursu nr 4 dla Partnerów Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, które miały być realizowane w 2020 i 2021 r. w ramach Planu Operacyjnego na lata 2020-2021. W dniu 16 grudnia 2019 r. Walne Zgromadzenie Izby podjęło uchwałę wyrażającą zgodę na zawarcie ww. porozumienia. Określono w niej m.in., że realizacja porozumienia będzie finansowana ze środków Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich oraz ze środków przeznaczonych w budżecie Izby na działalność statutową.
- 18 grudnia 2020 r. pomiędzy KRIR i 15 wojewódzkimi izbami rolniczymi (oprócz Lubuskiej Izby Rolniczej) dotyczącego powoływania rady doradczej do spraw młodych rolników. W dniu 18 września 2020 r. Walne Zgromadzenie Izby podjęło uchwałę wyrażającą zgodę na zawarcie ww. porozumienia. Określono w niej m.in., że realizacja porozumienia będzie finansowana ze środków przeznaczonych w budżecie Izby na działalność statutową.

(akta kontroli str. 1168-1213)

W badanym okresie, Izba dysponowała zarówno odpowiednią bazą lokalową (biuro w Olsztynie oraz sześć oddziałów terenowych), wyposażoną w odpowiednią infrastrukturę teleinformatyczną (niezbędny sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem, drukarki, telefony, fax, internet oraz drobny sprzęt biurowy, meble, dostęp do sal konferencyjnych, wyposażenie niezbędne do organizacji stoisk promocyjno-informacyjnych oraz samodzielnych wydarzeń) jak i doświadczoną kadram, której kwalifikacje pozwalały na realizację zadań wynikających z innych ustaw, w tym określonych w art. 7 ust 2 oraz art. 16 ust. 4 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, wynikających z art. 27 ust. 1 i 5 ustawy o nasiennictwie, jak i określonych w art. 17 pkt. 6 lit. c, art. 24 ustawy o planowaniu przestrzennym.

(akta kontroli str. 388-407, 1072-1113)

1.4. W latach 2018-2020 Izba nie wykonywała żadnych odpłatnych usług.

(akta kontroli str. 681)

1.5. Jednym z organów Izby były Rady Powiatowe. W badanym okresie, tj. podczas V i VI kadencji Izby, funkcjonowało 19 rad (po jednej w każdym powiecie województwa), których członkowie - wybrani zostali przez rolników (członków izby rolniczej) w wyborach powszechnych, na czteroletnią kadencję. Wybory do V kadencji odbyły się w całej Polsce w dniu 31 maja 2015 r., a do VI kadencji w dniu 28 lipca 2019 r.

Rady Powiatowe Izby działają na podstawie ustawy o izbach rolniczych, zgodnie ze statutem Izby oraz regulaminem pracy Rad Powiatowych Izby przyjętym Uchwałą Nr II/15/2015 Walnego Zgromadzenia Izby z dnia 14 grudnia 2015 r. Zgodnie z ww. regulaminem pracami Rady kieruje przewodniczący Rady lub w razie jego nieobecności Delegat do Walnego Zgromadzenia, którzy zostali wybrani zgodnie z §42 ust. 2 Statutu Izby.

Zgodnie z art. 22a ustawy o izbach rolniczych, każda rada działała na terenie danego powiatu, a do jej zadań należało:

- a) sporządzanie analiz i opinii, przedstawianie wniosków oraz dokonywanie ocen z zakresu rolnictwa, rozwoju wsi i rynków rolnych i przedstawianie ich Zarządowi Izby,
- b) wydawanie opinii w sprawach zgłoszonych przez Zarząd lub Walne Zgromadzenie Izby,
- c) realizacja innych obowiązków określonych w statucie izby.

Zadania rad powiatowych ujęte w §43 Statutu Izby obejmowały:

- a) sporządzanie analiz i opinii, przedstawianie wniosków oraz dokonywanie ocen z zakresu rolnictwa, rozwoju wsi i rynków rolnych, przemysłowej produkcji rolnej i przetwórstwa oraz przedstawianie ich Zarządowi Izby;
- b) współpracę w zakresie zadań Izby z właściwymi jednostkami samorządu terytorialnego;
- c) wydawanie opinii w sprawach zgłoszonych przez Zarząd oraz Walne Zgromadzenie Izby, a w szczególności:
  - zamiany nieruchomości,
  - dopuszczenia reproduktora do rozrodu naturalnego,
  - ustanowienia lub zniesienia obwodów rybackich, obrębów hodowlanych i obrębów ochronnych,
  - przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne,
  - planu zagospodarowania gruntów położonych na obszarach szczególnej ochrony środowiska lub w strefach ochronnych istniejących wokół zakładów przemysłowych,
  - zaliczenia gminy do innego okręgu podatkowego niż podany w rozporządzeniu,
  - projektów aktów prawa miejscowego stanowionego przez rady gmin i powiatu dotyczących rolnictwa, rozwoju wsi i rynków rolnych, z wyjątkiem przepisów porządkowych,
  - podziału powiatu na obwody łowieckie oraz zmiany granic tych obwodów;
- d) wskazywanie kandydatów z ramienia Izby do:
  - powiatowej rady zatrudnienia,
  - rzeczoznawców do oszacowania zwierząt,
  - komisji doradczej przy szacowaniu wartości gruntów i opracowywaniu projektu ich scalania,

- udział w komisjach szacujących szkody losowe, kłęskowe oraz wyrządzone w uprawach i płodach rolnych przez zwierzynę łowną i prawnie chronioną, a także szkody wyrządzone przy wykonywaniu polowania.

Poszczególne Rady Powiatowe realizowały zadania¹⁹ określone zarówno w art. 22a ustawy o izbach rolniczych, jak i w § 43 Statutu Izby.

Izba celem zaspokojenia zarówno potrzeb informacyjnych rolników z województwa warmińsko-mazurskiego, jak i ułatwienia przepływu informacji oraz obsługi poszczególnych rad powiatowych, utworzyła sześć terenowych oddziałów biura (w Bartoszycach, Elblągu, Giżycku, Nowym Mieście Lubawskim, Olecku i Szczytnie).

Każde ww. biuro obsługiwało trzy rady powiatowe oraz rolników – członków samorządu rolniczego, na terenie:

- OT Bartoszyce – powiat bartoszycki, lidzbarski, kętrzyński;
- OT Elbląg – powiat braniewski, elbląski, ostródzki;
- OT Giżycko – powiat giżycki, piski, węgorzewski;
- OT Nowe Miasto Lubawskie – powiat działdowski, iławski, nowomiejski;
- OT Olecko – powiat elcki, gołdapski, olecki;
- OT Szczytno – powiat mrągowski, nidzicki, szczywieński.

Powiat olsztyński był obsługiwany – zarówno Rada, jak i członkowie samorządu rolniczego z mocy ustawy z tego powiatu – przez pracownika z biura Izby w Olsztynie.

W każdym oddziale terenowym zatrudniony był jeden pracownik w ramach umowy o pracę. W zakresie zadań związanych z obsługą rad powiatowych, pracownicy Ci podlegali kierownikowi działu samorządu i terenowych oddziałów biura Izby, który z kolei podlegał bezpośrednio Dyrektorowi Biura Izby. Zakres wykonywanych przez pracowników zadań określały zakresy obowiązków ustalone przez Dyrektora Izby na podstawie obowiązującego w Izbie schematu organizacyjnego, a wymiar czasu pracy pracowników biura w Olsztynie i oddziałów terenowych określony był potrzebami Izby i ustalony w umowie o pracę z zastosowaniem regulaminu pracy.

Na potrzeby utworzenia oddziałów terenowych, Izba wynajmowała lokale biurowe w Bartoszycach, Elblągu, Giżycku, Nowym Mieście Lubawskim, Olecku i Szczytnie. Wszystkie lokale były wyposażone w niezbędny sprzęt biurowy. Ponadto na potrzeby organizacji posiedzeń poszczególnych rad powiatowych wynajmowane były odpłatnie (bądź pozyskiwane nieodpłatnie) sale mogące pomieścić członków rad oraz zaproszonych gości (przedstawiciele instytucji okołorolniczych oraz rolnicy z powiatu).

Podstawą wydatkowania środków przeznaczonych na działalność statutową Rad Powiatowych był plan finansowy Izby (pozycja planu finansowego pn. „Realizacja zadań statutowych przez Rady Powiatowe”). Kwota została podzielona na poszczególne Rady Powiatowe według liczby członków w poszczególnych Radach (200 zł na jednego członka). Rada mogła przeznaczyć te środki m.in. na organizację posiedzeń (najem sali, przerwę kawową), współorganizację wydarzeń powiatowych, zakup nagród w konkursach organizowanych w powiatach, organizację wyjazdów na wystawy i targi. Nastąpić to jednak mogło wyłącznie po uzyskaniu akceptacji Zarządu w formie uchwały, podejmowanej na podstawie wniosku złożonego przez

¹⁹ M.in. łącznie zrealizowano w zakresie:

- sporządzania analiz i opinii, przedstawiania wniosków oraz dokonywania ocen z zakresu rolnictwa, rozwoju wsi i rynków rolnych, przemysłowej produkcji rolnej i przetwórstwa oraz przedstawiania ich Zarządowi Izby - 1248 ocen, opinii i wniosków,
- wydawania opinii w sprawach zgłoszonych przez Zarząd lub Walne Zgromadzenie Izby – 179 opinii,
- realizacji innych obowiązków określonych w statucie izby – 323 razy współpracowano w zakresie zadań Izby z jednostkami samorządu terytorialnego.

Radę. Realizacja ww. uchwał (czyli dokonanie określonego nimi wydatku) przeprowadzana była przez pracownika biura Izby, a każdy wydatek udokumentowany musiał być opisaną fakturą. Rady powiatowe nie posiadały samodzielności w dysponowaniu majątkiem Izby.

W celu realizacji zadań ustawowych rady powiatowe współpracowały m.in. z:

- Warmińsko-Mazurskim Urzędem Wojewódzkim w Olsztynie,
- Ośrodkami Doradztwa Rolniczego,
- Gminnymi i wiejskimi ośrodkami kultury,
- Bibliotekami publicznymi,
- Urzędami Gminy, Urzędami Miejskimi,
- Powiatowymi Urzędami Pracy.

(akta kontroli str. 682-839, 1232-1299)

1.6. W okresie objętym kontrolą organy Izby podjęły łącznie 787 uchwał dotyczących zarówno organizacji Izby, zadań ustawowych, gospodarki finansowej jak i gospodarki majątkiem²⁰. Wszystkie zostały przekazane w terminie 14 dni od daty ich uchwalenia do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego. Jednakże NIK realizując kontrolę równoległe w Warmińsko-Mazurskim Urzędzie Wojewódzkim w Olsztynie, potwierdziła wpływ 786 uchwał.

Z wyjaśnień Prezesa wynikało, że Izba, od momentu utworzenia i wyboru jej organów, tj. od 29 października 1996 r. (pierwsze Walne Zgromadzenie), przekazywała do organu nadzoru uchwały podjęte przez Walne Zgromadzenie i Zarząd Izby zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy o izbach rolniczych. Wskazał, że w pismach przewodnich, do których załącznikiem były podjęte uchwały, nigdy nie były zawarte numery, czy tytuły przekazywanych uchwał, a jedynie data ich przyjęcia przez jeden z organów Izby. Wskazał, że nie jest możliwe jednoznaczne rozstrzygnięcie, czy Izba nie przekazała uchwały nr 905/2018. Prezes wskazał, że Wojewoda Warmińsko-Mazurski nie wskazał, ani nieprawidłowości w numeracji, ani braku Uchwały Nr 905/2018 podjętej przez Zarząd Izby w dniu 7 września 2018 r. Dodał jednak, że Izba z dniem ujawnienia w trakcie kontroli NIK nr P/21/091 powyższego braku, dokonała zmian we wzorze pisma przewodniego kierowanego wraz z uchwałami do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, wskazując zarówno numery, jak i tytuły podjętych przez organy Izby uchwał.

W przypadku żadnej z ww. przekazanych uchwał, Wojewoda, jako organ nadzoru, nie stwierdził nieważności uchwały.

(akta kontroli str. 74-89, 840-884, 1114-1140)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Organizacja Izby pozwalała na realizację zadań ustawowych i zleconych. Statut obowiązujący w okresie 2018-2020 zawierał wszystkie elementy określone w art. 8 ust. 2 ustawy o izbach. Izba dysponowała zasobami kadrowymi, których kwalifikacje pozwalały na realizację zadań zleconych, jak i wynikających z ustawy o izbach. Na wszystkie podjęte przez organy Izby 787 uchwały, 786 zostało przekazanych do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego. Wojewoda nie stwierdził nieważności żadnej z powyższych uchwał. Realizacja zadań wynikających m.in. z ustawy o ochronie gruntów leśnych, nasiennictwie, czy też o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, była realizowana w pełnym zakresie. W celu m.in. ich realizacji, Izba współpracowała z innymi podmiotami działającymi w obszarze rolnictwa i rozwoju wsi. Dodatkowo Izba współpracowała z jednostkami doradztwa rolniczego, organami administracji rządowej jak i samorządowej.

²⁰ Z czego 619 uchwał dotyczyło wyłącznie spraw związanych z majątkiem i gospodarką finansową Izby. Spośród wszystkich 787 uchwał, Walne Zgromadzenie wydało ich 53, Zarząd – 686, natomiast Rady Powiatowe – 48.

2. Gospodarka finansowa oraz wykorzystanie majątku izby rolniczej

Opis stanu faktycznego

2.1. Dochody Izby zostały zrealizowane w 2018 r. wysokości 2 493 tys. zł, tj. 99,08% zaplanowanych pierwotnie w budżecie (2 470 tys. zł), w 2019 r.: 2 809,9 tys. zł (83,81% - 2 355 tys. zł), a w 2020 r.: 2 695,5 tys. zł (92,75% - 2 500 tys. zł). Zmiany w planie budżetu związane z dochodami Izby, były wprowadzane w latach 2018-2019 poprzez jedną jego korektę, dokonywaną pod koniec grudnia danego roku, zatwierdzoną na Walnym Zgromadzeniu. W 2020 r. nie dokonano żadnych korekt budżetu dotyczących dochodów Izby. W badanym okresie prowadzono w Izbie wyodrębnioną ewidencję dochodów, do których mają zastosowanie przepisy ustawy o finansach publicznych (z tytułu 2% odpisu od podatku rolnego), tj. ewidencja dochodów prowadzona na koncie zespołu „7”, tj. szczegółowa analityka dla poszczególnych 116 gmin województwa warmińsko-mazurskiego (od 720-00-0001 do 720-00-0116).

Na ww. dochody składały się głównie²¹, zgodnie z art. 35 ust. 1 pkt. 1 ustawy o izbach, środki stanowiące 2% odpisu od uzyskanych wpływów z tytułu podatku rolnego pobieranego na obszarze jej działania (wyniosły odpowiednio: 2 083,5 tys. zł, 2 252,5 tys. zł oraz 2 314,9 tys. zł). Odpisy te były przekazywane na rachunek Izby przez 114 gmin i dwa miasta na prawach powiatu.

Spośród wszystkich ww. jednostek, w przypadku trzech gmin: Grunwald, Miłki i Świątki, występowały corocznie opóźnienia w przekazywaniu należnych kwot. W celu ich egzekwowania, podejmowano głównie działania polegające na prowadzeniu rozmów telefonicznych oraz na wysyłaniu ponagląjących pism. Izba nie kierowała spraw na drogę postępowania sądowego, ani nie naliczała odsetek, załatwiała sprawy polubownie, gdyż zgodnie z wyjaśnieniem Prezesa, wynikało to z dobrej współpracy w ramach działalności statutowej (m.in. gminy na czas organizacji wyborów użyczają nieodpłatnie lokale do ich przeprowadzenia) oraz z problemów finansowych tych gmin. Dodał również, że dochodzenie należnego świadczenia na drodze postępowania sądowego, wiązałoby się z dodatkowymi kosztami w początkowej fazie dla Izby, a w późniejszej dla ww. gmin. Ostatecznie wszystkie wymagane należności Izba wyegzekwowała.

Pozostałe środki pochodziły m.in. z:

- a) Realizacji Projektu Europe Direct, tj. prowadzenia Punktów Informacji Europejskiej w Olsztynie i Olecku (wykonanie w wysokości odpowiednio: 382,4 tys. zł, 536,1 tys. zł oraz 374,4 tys. zł),
- b) Refundacji kosztów poniesionych w związku z realizacją projektów w ramach Planu Działania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich (w 2018 r.: 131 tys. zł, a w 2019 r.: 201,9 tys. zł). Dotyczyły one:
  - w 2018 r. realizacji operacji pn.:
    - „Polsko-Węgiersko-Słowackie doświadczenia w budowaniu partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich” – organizacja wyjazdu studyjnego. Izba była liderem operacji, natomiast partnerami był: Warmińsko - Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie, Stowarzyszenie Doradców na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Stowarzyszenie Lokalne Grupy Działania Warmii i Mazur,
    - „Dziedzictwo kulturowe a rozwój obszarów wiejskich – organizacja przeglądu zespołów ludowych oraz konferencji,
    - „Tradycja i Rozwój” – organizacja konferencji połączonej z warsztatami rozwoju osobistego oraz konkursem „Skarby Europy zakłete w szkło”.

²¹ W 2018 r. stanowiły one 83,58% ogółu dochodów, w 2019 r. – 80,16%, a w 2020 r. – 85,88%.

„Tradycja i Rozwój”. Izba była liderem operacji, natomiast partnerami: Mazowiecka, Podlaska oraz Pomorska Izba Rolnicza.

- w 2019 r. realizacji operacji pn.:
  - „Zainspiruj się dziedzictwem” – organizacja konferencji połączonej z konkursem „Skarby Europy zaklęte w szkło”. Izba była liderem operacji, natomiast partnerami: Mazowiecka, Podlaska oraz Pomorska Izba Rolnicza,
  - „Festiwal kultur – U noju na Warniji” – organizacja przeglądu zespołów ludowych. Izba była liderem operacji, natomiast partnerami: Gmina Gietrzwałd, Stowarzyszenie „Piękny most” w Sząbruku oraz ROL-WAM Sp. z o.o.,
  - „Belgijskie doświadczenia w tworzeniu partnerstw w rolnictwie i na obszarach wiejskich” – organizacja wyjazdu studyjnego. Izba była liderem operacji, natomiast partnerami: Warmińsko - Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie, Stowarzyszenie Doradców na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie „Południowa Warmia”.
- c) Wpływów z oprocentowania rachunków bankowych (odpowiednio: 27,1 tys. zł, 21,2 tys. zł oraz 3,8 tys. zł),
- d) Dochodów z majątku tj. najmu²² (odpowiednio: 13,9 tys. zł, 86 tys. zł oraz 90,1 tys. zł).

Łączna kwota środków z budżetu UE²³ wyniosła 319,8 tys. zł w 2018 r., 404,9 tys. zł w 2019 r. oraz 237,2 tys. zł w 2020 r.

(akta kontroli str. 885-893, 1063-1070, 1340-1363)

W latach 2018-2020 Izba nie występowała do Krajowej Rady Izb Rolniczych o wyrównanie zmniejszonych dochodów w związku z udzielonymi ulgami, zwolnieniami, umorzeniami, zaniechaniem poboru podatkowego. Jak wskazał Prezes, KRIR nie podjęła uchwały zawierającej szczegółowe zasady dysponowania środkami przeznaczonymi na wyrównanie dochodów izb, o których mowa w art. 35a ust. 3 ustawy o izbach. Wyjaśnił, że Izba i tak prawdopodobnie nie występowałaby do KRIR z wnioskiem o wyrównanie zmniejszonych dochodów nawet gdyby KRIR podjęła taką uchwałę, gdyż Izba dysponowała znaczną rezerwą pozwalającą na realizację zadań ustawowych.

Izba, zgodnie z art 35 ust. 4 ustawy o izbach, na początku każdego roku, wysyłała pisma do gmin z wnioskiem o przekazywanie informacji o stanie realizacji dochodów Izby z tytułu 2% odpisu od podatku rolnego za I kwartał danego roku, z jednoczesną prośbą o przekazywanie powyższych informacji co kwartał danego roku na załączonym do pisma druku. Jak wskazał Prezes, przez lata Izba wypracowała z gminami taką zasadę, że gminy bez ponownych wniosków przekazywały Izbie

²² Zgodnie z Uchwałą Walnego Zgromadzenia Izba kupiła nieruchomość przy ul. Towarowej 1 w Olsztynie z przeznaczeniem na jej siedzibę. Zanim przeniosła się do niej, w okresie od 16 marca do 31 lipca 2018 roku najęła część nowo zakupionych pomieszczeń (50 m²) Szkole Policealnej dla młodzieży Pasja, za kwotę 1 200 zł za miesiąc.

W lipcu 2018 roku Izba przeniosła się z wcześniej zajmowanej nieruchomości przy ul. Lubelskiej 43A do ww. nowo zakupionej przy ul. Towarowej 1. Jak wskazał Prezes, aby nie generować kosztów, najęła pomieszczenia podmiotom:

- Nord Inwest Sp. z o.o. o pow. 53m² – czynsz najmu 1 590 zł za miesiąc, dodatkowo opłaty za media (centralne ogrzewanie, energia elektryczna oraz podatek od nieruchomości); umowa najmu od 01.07.2018 r.,

- Warmia Group Sp. z o.o. Spółka komandytowa o pow. 274,80 m² – czynsz najmu 4 200 zł za miesiąc, dodatkowo opłaty za media (centralne ogrzewanie, energia elektryczna, podatek od nieruchomości oraz inne opłaty); umowa najmu od dnia 15.02.2019 r.

Dodatkowo Izba w 2018 roku oraz w pierwszym półroczu 2019 roku użyczała pomieszczenia biurowe o pow. 55,2 m² w byłej siedzibie Izby, znajdującej się przy ul. Lubelskiej 43A w Olsztynie, spółce ROL-WAM Sp. z o.o. Umowa użyczenia trwała do 30.06.2019 r. W tym okresie ROL-WAM Spółka z o.o. ponosiła koszty związane z korzystaniem z mediów: energii elektrycznej, centralnego ogrzewania, podatku od nieruchomości oraz innych opłat. Od dnia 01 lipca 2019 r. Izba oddała w najem ROL-WAM Spółce z o.o. pomieszczenie biurowe w nieruchomości na ul. Towarowej 1 w Olsztynie o pow. 27 m² za kwotę 540 zł za miesiąc.

²³ Realizacja Projektu Europe Direct oraz refundacja kosztów poniesionych w związku z realizacją projektów w ramach Planu Działania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich.

informacje o stanie realizowanych dochodów z tytułu podatku rolnego za II, III i IV kwartał oraz informacje według stanu na dzień 31 grudnia danego roku. Prezes wskazał, że ww. ustawa nie nakazuje Izbie gromadzić informacji o ulgach, umorzeniach i zwolnieniach z tytułu podatku rolnego lub zaniechania jego poboru. Wyjaśnił, że skoro gminy nie wykazują takich informacji przy ww. informacjach kwartalnych, do których są zobowiązane ustawą i ustawa wprost tego nie nakazuje, Izba nie występowała do gmin o przekazanie takich informacji.

(akta kontroli str. 74-89)

W latach objętych kontrolą Izba nie otrzymała żadnych środków na realizację zadań zleconych przez administrację rządową lub samorządową, nie posiadała żadnych dochodów uzyskanych z tytułu opłat za usługi przez nią świadczone oraz nie uzyskała dochodów z tytułu udziału w spółkach prawa handlowego (ROL-Wam Spółka z o.o. oraz Laboratorium Analiz Mleka LAB-MLEK Sp. z o.o. w likwidacji).

W latach 2018-2020 Izba posiadała nadwyżkę - rezerwę w budżecie (w wysokości 2 549,9 tys. zł w 2018 r., 1 771,2 tys. zł w 2019 r. oraz 1 736,7 tys. zł w 2020 r.), która została wypracowana w latach poprzednich. Jak wskazał Prezes, w związku ze zmianą finansowania izb rolniczych w 2001 roku z dotacji Budżetu Państwa na 2% odpisu z podatku rolnego, sytuacja Izby stała się stabilniejsza. Aby móc zapewnić płynność finansową Izby, podejmowano działania oszczędnościowe (m.in. zmniejszenie wysokości diet członków Izby) tak, aby na koniec każdego roku dysponować rezerwą finansową. Dodał, że aby móc funkcjonować przez I kwartał danego roku²⁴ bez posilkowania się kredytem, Izba wypracowała w okresie 2002-2004 rezerwę wynoszącą około 400-500 tys. zł. W 2011 roku nastąpił wzrost ceny za 1 kwintal żyta, od którego zależna jest wysokość podatku rolnego. I tak z 37,64 zł za 1 dt cena wzrosła do 74,18 zł za 1 dt, co spowodowało wzrost podatku rolnego i w związku z tym wzrost 2% odpisu na rzecz Izby. Ponadto dodał, że w 2016 roku Izba dokonała sprzedaży posiadanej nieruchomości, otrzymanej nieodpłatnie od Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa w 2002 roku, za kwotę 750 tys. zł. Wyjaśnił, że zgromadzone środki w postaci rezerwy Izba zamierza przeznaczyć na zadania statutowe i ustawowe w następnych latach, przede wszystkim na organizację szkoleń dla członków Izby, podnoszenie kwalifikacji osób zatrudnionych w rolnictwie oraz prowadzenie działalności edukacyjnej zmierzającej do podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych mieszkańców obszarów wiejskich, wyrównywanie szans dzieci i młodzieży oraz działań pobudzających aktywizację zawodową i samoorganizację w tworzeniu inicjatyw lokalnych na rzecz mieszkańców wsi.

Dochody Izby wykazywane były w sprawozdaniach z działalności finansowej zatwierdzanych corocznie przez Walne Zgromadzenie.

(akta kontroli str. 442-680, 886, 894)

W okresie objętym kontrolą w Izbie stosowano poniższe techniki ewidencji księgowej:

- księgi rachunkowe (syntetyczne i analityczne) prowadzone były w systemie komputerowym w oparciu o program „FK” opracowanym przez producenta i dystrybutora „KJM” z Olsztyna,
- do sporządzania list płac, do prowadzenia szczegółowej ewidencji rozrachunków z tytułu wynagrodzeń pracowników oraz rozrachunków z tytułu diet wypłacanych członkom Walnego Zgromadzenia, Komisji Rewizyjnej, Zarządu, Rad Powiatowych, Komisji Problemowych oraz rozrachunków publicznoprawnych

²⁴ Zgodnie z art. 35 pkt. 2 ustawy o izbach, wpływ podatku rolnego stanowiącego dochody izb określone w ust. 1 pkt.1, gminy odprowadzają na rachunki bankowe właściwych izb w terminie 21 dni od dnia, w którym upływa termin płatności danej raty podatku rolnego. Zatem pierwszy wpływ odpisu przypada na początek kwietnia każdego roku.

związanymi z wynagrodzeniami miał zastosowanie program „Kadry i płace”, nabyty od ww. firmy,

- techniką ręczną ewidencjonowano środki trwale i obroty kasowe.

Sprawozdania finansowe sporządzane za dany rok obrotowy obejmowały: wprowadzenie do sprawozdania finansowego, bilans, rachunek zysków i strat (wariant porównawczy), zestawienie zmian w kapitale (funduszu) własnym, rachunek przepływów pieniężnych - metoda pośrednia oraz dodatkowe informacje i objaśnienia do sprawozdania finansowego.

Wykaz kont syntetycznych, założony plan kont księgi głównej, normował załącznik nr 3 do Uchwały Nr 528/2014 Zarządu Izby w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad prowadzenia rachunkowości oraz obiegu dokumentów w Izbie. W ramach zespołu „7” ewidencjonowane były dochody na działalność statutową Izby. Dochody z odpisu w wysokości 2% od uzyskanych wpływów z tytułu podatku rolnego ewidencjonowano odrębnie. Prowadzono ewidencję analityczną dla 116 gmin województwa warmińsko-mazurskiego na kontach od „720-00-0001” do „720-00-0116”. Odpis od podatku rolnego, będący głównym źródłem dochodów Izby księgowany był na podstawie wpływu na rachunek bankowy i stanowił przychód w momencie wpływu na konto. Izba prowadziła odrębną ewidencję analityczną na kontach 760 „pozostałe przychody – działalność statutowa” dla pozostałych dochodów na działalności statutowej. Ewidencjonowane były tam dochody: z tytułu refundacji w ramach projektów realizowanych przez Izbę, z tytułu dotacji realizowanych zadań statutowych, z tytułu dochodów pochodzących z majątku Izby (najem) oraz innych dochodów na sfinansowanie kosztów realizowanych przez Izbę zadań statutowych np. wpłaty własne członów Izby uczestniczących w wyjazdach studyjnych oraz posiedzeniach organów Izby i spotkań. Dochody z wpływów z oprocentowania rachunków bankowych oraz lokat Izba ewidencjonowała na koncie 750 „przychody finansowe”. Zarachowanie wydatków w koszty Izby prowadzone było w momencie zakupu i ewidencjonowane na kontach zespołu „4”. Prowadzono pełny rachunek wszystkich kosztów działalności statutowej i ewidencjonowano je na kontach zespołu „4” w układzie rodzajowym. Rozbudowana struktura rodzajowa (ewidencja analityczna zespołu „4”)²⁵, stanowiła załącznik nr 3a do uchwały Nr 528/2014 Zarządu Izby i umożliwiała ustalenie wydatków do porównania z planem budżetu na rok rozrachunkowy. Izba prowadziła jednocześnie ewidencję kosztów w ramach zespołu „5”. Prowadzona była²⁶ według typów działalności i ich rozliczenia na podstawie podmiotowej kalkulacji kosztów wg uznania i potrzeb Izby z wyodrębnieniem działalności statutowej, wykazująca podział na koszty bezpośrednio związane z działalnością merytoryczną i koszty ogólne (administracyjne).

(akta kontroli str. 902-905, 966-996)

2.2. Izba w 2018 r. zrealizowała wydatki na poziomie 3 271,8 tys. zł (co stanowiło 95,91% zaplanowanych środków w budżecie), w 2019 r. – 2 844,4 tys. zł (97,66%), a w 2020 r. – 2 129,8 tys. zł (85,40%). Na ww. kwotę składały się, w roku:

a) 2018 – wydatki związane z:

- bieżącą działalnością statutową Izby oraz działalnością Punktów Informacji Europejskiej Europe Direct²⁷ (2 472,6 tys. zł),

²⁵ Opis kont zespołu „4”: 400 „amortyzacja”; 401 „zużycie materiałów”; 403 „usługi obce”; 404 „podatki i opłaty”; 405 „wynagrodzenia”; 406 „ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia na rzecz pracowników”; 409 „pozostałe koszty”; 490 „rozliczenie kosztów”.

²⁶ Podział kosztów kalkulacyjnych na zadania: 500 – „koszty administracyjne” (związane z samym funkcjonowaniem Izby) i 501 „koszty działalności statutowej” (przykładowe: koszty Zarządu, Walnego Zgromadzenia, Rad Powiatowych, Komisji, biura i biur terenowych, szkolenia, konferencje, seminaria, targi, dożynki i inne na potrzeby działań statutowych).

²⁷ Izba, jako jedyna w Polsce, zapoczątkowała informowanie mieszkańców obszarów wiejskich o Unii Europejskiej i programach pomocowych związanych z rozwojem obszarów wiejskich oraz o procesie integracji europejskiej. W tym celu w dniu 1 marca 2001 r. utworzono Biuro Satelitarnie Carrefour Bornholm (sieć Carrefour – poprzednia sieć informacyjna

- zakupem lokalu w Olsztynie z przeznaczeniem na siedzibę Izby (642,6 tys. zł),
  - remontem, modernizacją oraz zakupem wyposażenia do ww. lokalu (156,5 tys. zł).
- b) 2019 – wydatki związane z:
- bieżącą działalnością statutową Izby oraz działalnością Punktów Informacji Europejskiej Europe Direct (2 378,9 tys. zł),
  - organizacją wyborów do Izby (203 tys. zł),
  - realizacją operacji „Festiwal kultur – U noju na Warniji” (44,2 tys. zł),
  - realizacją operacji „Belgijskie doświadczenia w tworzeniu partnerstw w rolnictwie i na obszarach wiejskich” – wyjazd studyjny (109,3 tys. zł),
  - realizacją operacji „Zainspiruj się dziedzictwem” (103 tys. zł),
  - wydatkami nadzwyczajnymi – zgodnie z uchwałami Walnego Zgromadzenia udzielono poszkodowanym, w wyniku nagłych zdarzeń atmosferycznych, rolnikom wsparcia finansowego (6 tys. zł).
- c) 2020 – wydatki związane z bieżącą działalnością statutową Izby oraz działalnością Punktów Informacji Europejskiej Europe Direct (2 129,8 tys. zł).

W latach 2018-2020, wydatki przeznaczone na:

- wynagrodzenia (wraz z pochodnymi) pracowników Izby wyniosły łącznie 2 411,8 tys. zł (z czego 765,1 tys. zł w 2018 r., 801,5 tys. zł w 2019 r. oraz 845,3 tys. zł w 2020 r.)²⁸,
- utrzymanie Biura Izby w Olsztynie oraz biur terenowych (materiały, wyposażenie, korespondencja, telefony, internet, czynsz, media, pozostałe usługi) wyniosły łącznie 962,6 tys. zł (z czego 374,7 tys. zł w 2018 r., 319,9 tys. zł w 2019 r. oraz 268 tys. zł w 2020 r.)²⁹.

Jak wskazał Prezes, Izba nie prowadziła oddzielnej ewidencji wydatków dotyczących poszczególnych kategorii zadań ustawowych.

W latach 2018-2020 Izba przekazała łącznie 396,1 tys. zł³⁰ środków na rzecz KRIR, stanowiących 6% odpisu od dochodów Izby z tytułu 2% odpisu od uzyskanych wpływów z tytułu podatku rolnego pobieranego na terenie jej działania.

W latach 2018-2020 Izba nie ponosiła wydatków na realizację zadań zleconych przez administrację rządową lub samorządową, gdyż nie uzyskano stosownych zaleceń realizacji takich zadań. Nie ponosiła również wydatków z tytułu udziałów w spółkach prawa handlowego (ROL-WAM Spółka z o.o. oraz Laboratorium Analiz Mleka LAB-MLEK Sp. z o.o. w likwidacji).

(akta kontroli str. 895-907, 1331, 1333-1339)

Komisji Europejskiej skierowana do mieszkańców obszarów wiejskich), prowadzonego do dnia 31 grudnia 2004 r., a od 2005 r. dotychczasowe sieci informacyjne Komisji Europejskiej zastąpiła nowa sieć – Europe Direct. W wyniku konkursu w 2005 r., Izba została wybrana jako jedyny podmiot prowadzący ośrodki Europe Direct w województwie warmińsko-mazurskim, natomiast w wyniku kolejnych edycji konkursów (przeprowadzanych przez Komisję Europejską co cztery lata), Izba w okresie 2009 – 2021 prowadziła dwa Punkty Informacji Europejskiej – jeden w Olsztynie, drugi w Olecku.

Misją punktów informacyjnych było promowanie świadomego i aktywnego obywatelstwa europejskiego. Stanowiły one dla mieszkańców punkt pierwszego kontaktu z UE, oferując ogólne informacje o UE, wskazując źródła informacji specjalistycznych, zwiększając świadomość i propagując dyskusję. Punkty były również wysuniętymi placówkami Komisji, stanowiąc kanał informacji zwrotnych od obywateli, współpracując z innymi aktywnymi źródłami informacji i wspierając przedstawicielstwa Komisji w ich działaniach lokalnych.

Rolą Izby – jako instytucji prowadzącej Punkty Informacji Europejskiej w Olsztynie i Olecku, było organizowanie seminariów, konferencji, szkoleń, lekcji europejskich, konkursów dla dzieci, młodzieży i dorosłych, prowadzenie stron internetowych punktów oraz fanpage'ów na Facebooku, wydawanie elektronicznego newslettera oraz organizowanie stoisk informacyjnych podczas różnego rodzaju wydarzeń. Na ich przeprowadzenie Izba otrzymywała dotacje bezpośrednio z Komisji Europejskiej.

Działalność Europe Direct w Olsztynie oraz w Olecku, funkcjonujących przy Izbie, to przede wszystkim informowanie mieszkańców województwa, analiza ich potrzeb informacyjnych, nawiązywanie kontaktów z innymi instytucjami w regionie i realizacja wspólnych działań; budowanie sieci współpracy, różnego rodzaju konkursy, imprezy, konferencje, lekcje europejskie, stoiska informacyjne, strony internetowe (www.europedirect-olsztyn.pl i www.europedirect-olecko.pl) oraz newsletter.

²⁸ Stanowiło to 30,94% wydatków ogółem w 2018 r., 33,69% w 2019 r. oraz 39,69% w 2020 r.

²⁹ Stanowiło to 15,15% wydatków ogółem w 2018 r., 13,45% w 2019 r. oraz 12,58% w 2020 r.

³⁰ 125 tys. zł za 2018 r., 135,1 tys. zł za 2019 r. i 136,0 tys. zł za 2020 r.

Na podstawie zbadania 20% wydatków³¹ z lat 2018-2020 (tj. łącznie 1 114,5 tys. zł), ustalono m.in. że:

- Wszystkie wydatki poniesione zostały na zadania określone w statucie Izby.
- Wydatki na kwotę 261,2 tys. zł zostały poniesione zgodnie z uchwalonym budżetem. Pozostałe środki, tj. 853,4 tys. zł zostały wydatkowane, pomimo że na dzień płatności za zakupy, nie były one ujęte w planie finansowym, a zgodnie ze statutem, podstawą gospodarki finansowej jest budżet Izby. Ww. wydatki zostały jednakże zatwierdzone stosownymi uchwałami Zarządu Izby bądź Walnego Zgromadzenia.

Zmiany w planie finansowym Izby związane z jej wydatkami, dokonywane były w latach 2018-2019 pod koniec grudnia danego roku poprzez wprowadzenie jednej korekty, natomiast w 2020 r. dokonano jedynie (również w grudniu) przesunięć pomiędzy poszczególnymi pozycjami wydatków. Zmiany te zatwierdzane były każdorazowo przez Walne Zgromadzenie.

Ww. wydatki w wysokości 853,4 tys. zł dotyczyły w roku:

- a) 2018 – zakupu lokalu niemieszkalnego wraz z udziałem w nieruchomości wspólnej położonej przy ul. Towarowej 1 o pow. 157,11 m² (599.073 zł),
- b) 2019 – zakupu klimatyzatorów do biura Izby w Olsztynie (63.501 zł), organizacji wyjazdów studyjnych w ramach projektu (48.818,75 zł, 34.818,75 zł, 14.000 zł), serwisu kawowego, najmu sprzętu w ramach Festiwalu Kultur (18.885,88 zł) oraz usług gastronomicznych, najmu sali, usług noclegowych w ramach projektu Zainspiruj się dziedzictwem (61.476 zł),
- c) 2020 – zakupu komputerów i monitora (12.784,62 zł).

Prezes wyjaśnił, że w związku z wydatkiem dokonany w roku:

2018 - Walne Zgromadzenie Izby w dniu 11 grudnia 2017 r. podjęło uchwałę w sprawie zakupu przez Izbę nieruchomości przy ul. Towarowej 1 w Olsztynie za kwotę 2 350 tys. zł. Ponadto w budżecie Izby na rok 2017 zaplanowano zakup nieruchomości na kwotę 2 450 tys. z. Z przyczyn niezależnych od Izby, zakup odbył się jednak dwuetapowo. Aktem notarialnym z dnia 29 grudnia 2017 r. zakupiono lokal niemieszkalny o pow. 461,79 m² za kwotę 1 750,9 tys. zł, natomiast lokal niemieszkalny o pow. 157,11 m² za kwotę 599,1 tys. zł został zakupiony w 2018 roku aktem notarialnym z dnia 16 marca 2018 r. Wskazał, że w budżecie Izby na 2017 r., wydatki na zakup nieruchomości zostały zaplanowane w pełnej wysokości. Z uwagi na fakt, iż nie doszło do zakupu całości nieruchomości w 2017 r., część wydatku została przeniesiona na 2018 r. Podał, że ani Walne Zgromadzenie – obradujące w dniu 11 grudnia 2017 roku, ani Zarząd Izby, nie zdawało sobie sprawy z wystąpienia niespodziewanych komplikacji, w wyniku których zakup został zrealizowany w formie dwuetapowej: czyli w dniu 29 grudnia 2017 r. i 16 marca 2018. Dodał również, że w 2016 roku Izba sprzedała nieruchomość zabudowaną położoną w miejscowości Klewki, gmina Purda za kwotę 750 tys. zł, otrzymaną nieodpłatnie od Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa, a intencją organów Izby było przeznaczenie środków pochodzących ze sprzedaży majątku Izby w Klewkach na zakup nieruchomości lokalu niemieszkalnego dokonanego w 2018 roku o pow. 157,11 m² za kwotę 599,1 tys. zł. Wyjaśnił, że można domniemywać, iż zakup ww. lokalu został sfinansowany ze środków pochodzących ze sprzedaży majątku Izby, a nie ze

³¹ Zbadano nie mniej niż 20% łącznej sumy wydatków – wynagrodzenia i pochodne. I tak w roku:

– 2018 = 3.271.754,11 - (1.104.272,75+137.235,50)= 2.030.245,86 x 20% = 406.049,17 zł,
– 2019 = 2.844.375,27 - (1.083.294,61+148.199,77)= 1.612.880,89 x 20% = 322.576,18 zł,
– 2020 = 2.129.783,27 - (1.020.033,92+157.787,08)= 951.962,27 x 20% = 190.392,45 zł.

środków publicznych. Podał, że ustawodawca, w art. 35 ust. 1 ustawy o izbach rolniczych, wskazał, że dochody izb pochodzą z różnych źródeł – w tym m.in. z innego majątku izby, nie tylko z odpisu w wysokości 2% od uzyskanych wpływów z tytułu podatku rolnego pobieranego na obszarze działania Izby.

- a) 2019 - konstruuąc budżet Izba opiera się na rzetelnych informacjach o wydatkach, które ma ponieść w danym roku. Budżet Izby jest zatem przejrzysty i zrównoważony, zatwierdzany przez Walne Zgromadzenie na koniec danego roku na rok przyszły. Na etapie konstrukcji budżetu na rok 2019, Izba nie posiadała informacji o wydatkach związanych z realizacją projektów w ramach Planu Działania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, Plan operacyjny na lata 2018 – 2019, więc nie zostały one ujęte w planie budżetu, gdyż projekty do realizacji są wybierane w drodze konkursu. Ogłoszenie o konkursie nr 3/2019 dla partnerów Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na wybór operacji, które będą realizowane w 2019 r. w ramach dwuletniego planu operacyjnego na lata 2018–2019 zostało opublikowane w dniu 4 stycznia 2019 roku na stronie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Umowy na realizację złożonych przez Izbę projektów zostały podpisane odpowiednio w dniu 27 maja i 14 czerwca 2019 r.

Walne Zgromadzenie, co roku upoważnia Zarząd do samodzielnego zaciągania zobowiązań do kwoty ustalonej na dany rok w uchwale Walnego Zgromadzenia. Kwota ta od roku 2012 r. wynosi 200 tys. zł. Podobnie w roku 2018, uchwalając budżet na 2019 rok, Walne Zgromadzenie w dniu 17 grudnia 2018 r. podjęło uchwałę, którą w § 4 upoważnia Zarząd Izby do samodzielnego zaciągania zobowiązań do kwoty 200 tys. zł. Tym samym na podstawie uchwały Zarządu przystąpiono do realizacji operacji: „Belgijskie doświadczenia w tworzeniu partnerstw w rolnictwie i na obszarach wiejskich” (zrealizowanej w dniach 8-12 lipca 2019); „Festiwal kultur – U noju na Warmiji” (zrealizowany w dniu 6 lipca 2019) oraz „Zainspiruj się dziedzictwem” (zrealizowany w dniach 1-3 października 2019). Dodał, że Izba dysponowała rezerwą zgromadzonych środków z lat poprzednich, zatem była w stanie bez zaciągania jakichkolwiek zewnętrznych zobowiązań realizować w/w operacje. Podał także, iż Izba po zrealizowaniu i rozliczeniu w/w operacji otrzymała refundacje poniesionych wydatków na podstawie umowy Nr 20/2019 zawartej w dniu 27.05.2019 r., Nr 19/2019 zawartej 27.05.2019 r. oraz umowy Nr KSOW/3/2019/055 zawartej 14.06.2019 r. Zatem te wydatki nie uszczupliły budżetu Izby, gdyż Izba otrzymała zwrot poniesionych kosztów na ich pokrycie.

Wyjaśnił również, że zakup klimatyzatorów do biura Izby w Olsztynie wynikał z wniosku Komisji Budżetowej, i został dokonany ze środków planowanej rezerwy finansowej, następnie został zatwierdzony korektą budżetu przez Walne Zgromadzenie Izby w dniu 16 grudnia 2019 roku.

- b) 2020 - Ze względu na awaryjność i wyeksploatowanie sprzętu komputerowego, na którym wykonywali zadania statutowe zatrudnieni w Izbie pracownicy, nagłą koniecznością stała się jego wymiana, gdyż w przeciwnym razie nastąpiłaby utrata płynności działalności ustawowej Izby. Wobec powyższego dokonano ww. zakupów. Wprowadzony w kraju stan zagrożenia epidemiologicznego w związku z pandemią COVID-19, uniemożliwił dokonanie korekty budżetu przez Walne Zgromadzenie, w skład którego wchodzi przedstawiciele z całego województwa warmińsko-mazurskiego. Zakup wyżej wymienionego sprzętu był zatem oczywistym, zasadnym i nie budzącym żadnych wątpliwości wydatkiem dokonany na podstawie uchwały Zarządu. Ponadto Zarząd Izby podczas posiedzenia w dniu 5 listopada 2020 r. skorzystał z nadanego upoważnienia do dokonywania przesunięć między poszczególnymi pozycjami wydatków ujętych w planie finansowym dotyczących bieżącej działalności w 2020 r. (na

podstawie § 2 uchwały Walnego Zgromadzenia W-MIR z dnia 16 grudnia 2019 r.), zwiększając kwotę przeznaczoną w budżecie na „zakup wyposażenia” przy jednoczesnym zmniejszeniu kwoty pozycji budżetu o nazwie „pozostałe usługi”.

Wskazał również, że do właściwości Zarządu Izby należą wszystkie sprawy niezatrzymane ustawą lub statutem. Walne Zgromadzenie co roku upoważnia Zarząd do samodzielnego zaciągania zobowiązań do kwoty ustalonej na dany rok w uchwale Walnego Zgromadzenia. Kwota ta od roku 2012 wynosiła 200 tys. zł. Zatem gospodarowanie środkami do kwoty ustalonej stosowną uchwałą Walnego Zgromadzenia należy do właściwości Zarządu Izby. Dodał, że wszystkie poniesione wydatki były zgodne ze Statutem Izby, ponadto na wszystkie wydatki uzyskano zgodę Walnego Zgromadzenia lub Zarządu w formie uchwały. Wskazał też, iż Izba w trakcie każdego roku kalendarzowego przedstawia wykonanie budżetu Komisji Budżetowej, Komisji Rewizyjnej, co oznacza, iż członkowie obydwu komisji (będący jednocześnie członkami Walnego Zgromadzenia) uzyskali wiedzę o każdym wydatku poniesionym w ciągu roku. Ponadto wszyscy członkowie Walnego Zgromadzenia otrzymują informacje o poniesionych wydatkach, na podstawie przesyłanych protokołów Zarządu i podjętych uchwał dotyczących wydatków. W każdym przypadku poniesienia wydatku, który nie został ujęty w planie budżetu, Walne Zgromadzenie zawsze zatwierdzało jego zasadność stosowną korektą.

Zarząd Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej podkreśla, iż zwołanie Walnego Zgromadzenia jest przedsięwzięciem trudnym logistycznie (w skład Walnego Zgromadzenia wchodzi rolnicy, którzy prowadzą własne gospodarstwa rolne i nie zawsze są w stanie przyjechać na zwołane przez Zarząd posiedzenie) i generującym duże koszty: członkom Walnego Zgromadzenia, zgodnie z obowiązującymi w Izbie uchwałami, należy zwrócić zarówno koszt dojazdu na miejsce posiedzenia, jak i wypłacić diety. Tym samym, zwoływanie Walnych Zgromadzeń wyłącznie w celu dokonania korekty budżetu W-MIR, wydaje się być nieuzasadnione pod względem ekonomicznym.

Wyjaśnił również, że Izba dysponuje opiniami Ministerstwa Finansów z dnia 7 maja 2008 r. oraz 10 czerwca 2021 r., w których wskazano, iż izby rolnicze nie należą do sektora finansów publicznych, w tym do jednostek będących innymi państwowymi lub samorządowymi osobami prawnymi utworzonymi na podstawie odrębnych ustaw, w celu wykonywania zadań publicznych, a dochody izb rolniczych, co do zasady nie mieszczą się w katalogu środków publicznych, określonym w art. 5 ustawy o finansach publicznych. Za wyłączeniem izb z kategorii jednostek finansów publicznych przemawia też fakt, iż wykonywanie zadań publicznych nie stanowi ich wyłącznego celu działalności, a co najwyżej działalność uboczną w ramach zadań zleconych przez administrację rządową lub samorządową – a takich zadań – jak wykazano podczas przeprowadzanej kontroli Izba nie realizowała.

Podał również, że intencją Izby jest szybka i sprawna realizacja zadań statutowych, natomiast wydatki, które nie zostały przewidziane i ujęte pierwotnie w planie budżetu zatwierdzane są przez najwyższy organ Izby poprzez korektę budżetu, biorąc pod uwagę rezerwę z lat poprzednich, którą Izba posiada na wypadek wystąpienia takich incydentalnych przypadków.

(akta kontroli str. 74-89, 908-965)

W okresie 2018-2020 zawarto łącznie 72 umowy cywilnoprawne (z czego 18 – umowy o dzieło i 54 umowy zlecenie) dotyczące realizacji zadań ustawowych i zleconych. Dotyczyły one m.in. zadań związanych z:

- a) Obsługą prawną Izby (cztery umowy zlecenie) – wyboru wykonawcy dokonano na podstawie konkursu. Zadania zostały odebrane przez Dyrektora Biura Izby na podstawie rejestru porad prawnych oraz oświadczenia o przepracowanych

- godzinach. W każdym przypadku zadania zostały wykonane zgodnie z zapisami zawartych w tym zakresie umów.
- b) Szacowaniem szkód wyrządzonych w uprawach i płodach rolnych przez dziki, jelenie, daniela i sarny (18 umów o dzieło). Wyboru wykonawcy dokonywano na podstawie listy osób występujących, jako przedstawiciele Izby zgodnie z §2 Uchwały Zarządu Nr 813/2018 z dnia 24 kwietnia 2018 r. w sprawie uczestnictwa przedstawicieli Izby w oględzinach lub szacowaniu ostatecznym szkód oraz ustalaniu wysokości odszkodowania za szkodę wyrządzoną w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny oraz przy wykonywaniu polowania. Wynagrodzenie było zgodne z §4 Uchwały Zarządu Nr 813/2018 z dnia 24 kwietnia 2018 r. w sprawie uczestnictwa przedstawicieli Izby w oględzinach lub szacowaniu ostatecznym szkód oraz ustalaniu wysokości odszkodowania za szkodę wyrządzoną w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny oraz przy wykonywaniu polowania (tj. 100 zł netto). W każdym przypadku zadania zostały odebrane przez Dyrektora Izby na podstawie weryfikacji protokołów oględzin. Wszystkie zostały wykonane zgodnie z zapisami umów.
  - c) Obsługą sekretariatu Biura Izby w Olsztynie (dwie umowy zlecenie). Wyboru wykonawcy dokonano na podstawie konkursów. W każdym przypadku zadania zostały odebrane przez Dyrektora Biura Izby na podstawie weryfikacji ewidencji godzin pracy. Wszystkie zostały wykonane zgodnie z zapisami umów.
  - d) Oceną zespołów ludowych i biesiadnych w ramach prac komisji konkursowych podczas przeglądu zespołów ludowych w ramach operacji „Festiwal kultur – U noju na Warmiji” – Plan działania KSOW (trzy umowy zlecenie). Wyboru wykonawców oraz ustalenie wynagrodzenia zostało dokonane zgodnie z wytycznymi do projektu (kwota ustalona w projekcie w kosztach kwalifikowalnych). Zadania zostały odebrane przez Dyrektora Biura Izby na podstawie oświadczeń wypracowanych godzin. Wszystkie zadania zostały zrealizowane zgodnie z zapisami umów.
  - e) szacowaniem szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi na terenie województwa warmińsko-mazurskiego (38 umów o dzieło) – wyboru wykonawców dokonano zgodnie z §2 Uchwały Zarządu Nr 813/2018 z dnia 24 kwietnia 2018 r. w sprawie uczestnictwa przedstawicieli Izby w oględzinach lub szacowaniu ostatecznym szkód oraz ustalaniu wysokości odszkodowania za szkodę wyrządzoną w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny oraz przy wykonywaniu polowania, a wynagrodzenie było zgodne z §1 Uchwały Zarządu Nr 1123/2019 z dnia 10 czerwca 2019 r. w sprawie rekompensaty przedstawicielom Izby za pracę w komisjach powiatowych powołanych do oszacowania szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi (6 zł netto za protokół). Zadania zostały odebrane przez Dyrektora Biura Izby na podstawie informacji o liczbie protokołów z oszacowanych gospodarstw otrzymanych od gmin województwa warmińsko-mazurskiego na wniosek Izby ze wskazaniem osób i liczby protokołów potwierdzonych przez te gminy. W każdym przypadku zadania zostały wykonane zgodnie z zapisami zawartych w tym zakresie umów.

(akta kontroli str. 997-1001)

Zgodnie z Uchwałą Walnego Zgromadzenia³² Izba kupiła nieruchomość przy ul. Towarowej 1 w Olsztynie, na którą składał się lokal niemieszkalny o pow. 461,79 m²

³² Nr VIII/42/2017 z dnia 11 grudnia 2017 r.

w Olsztynie - akt notarialny Repertorium A Nr 11419/2017 z dnia 29.12.2017 r. za kwotę 1.750.927 zł oraz lokal niemieszkalny o pow. 157,11 m² - akt notarialny Repertorium A Nr 2624/2018 z dnia 16.03.2018 r. za kwotę 599.073 zł, z przeznaczeniem na siedzibę Izby. Wydatek w wysokości 613.714 zł, na który składał się koszt zakupu ww. nieruchomości oraz poniesione w tym zakresie opłaty notarialne w wysokości 14.641 zł, był jedynym wydatkiem inwestycyjnym Izby w badanym okresie.

(akta kontroli str. 1002-1032)

Sprawozdania z wykonania planowanych wydatków przedstawiane na posiedzeniach Zarządu Izby w okresie 2018-2020, sporządzane były na podstawie danych wynikających z ewidencji finansowo-księgowej.

(akta kontroli str. 442-680, 1315-1326)

2.3. Biorąc pod uwagę wyłącznie dochody i wydatki roku obrotowego bez nadwyżek z lat poprzednich, Izba w 2018 r. wypracowała saldo ujemne (deficyt) w kwocie 778 763,31 zł. Wynikał on z zakupu lokalu w Olsztynie przy ul. Towarowej 1 z przeznaczeniem na siedzibę Izby. Ponieważ Izba posiadała nadwyżkę środków z lat poprzednich w kwocie 2 549 938,28 zł, deficyt 2018 roku spowodował zmniejszenie rezerwy do kwoty 1 771 171,97 zł. W 2019 r, Izba wypracowała saldo ujemne (deficyt) w kwocie 34 433,61 zł. Jak wskazał Prezes, wynikało to z tego, że w 2019 r. odbyły się wybory do izb rolniczych, które były finansowane ze środków własnych (a organizacja wyborów to wydatek około 200 tys. zł). Deficyt roku 2019 spowodował zmniejszenie rezerwy do kwoty 1 736 738,36 zł. W roku 2020 Izba wykazała nadwyżkę budżetową środków w kwocie 565 705,89 zł. Prezes wskazał, że w związku z ogłoszonym stanem epidemiologicznym spowodowanym COVID-19 i obostrzeniami wprowadzonymi w kraju, Izba nie mogła w pełni realizować zadań ustawowych i statutowych. Podał, że organy Izby nie mogły spotykać się z częstotliwością zaplanowanych w budżecie posiedzeń, a niektóre realizowane co roku zadania statutowe, również nie mogły być zrealizowane w związku z zagrożeniem. Skutkiem tego, Izba wypracowała nadwyżkę, tym samym zwiększyła rezerwę finansową do kwoty 2 302 444,25 zł.

W okresie 2018-2020 Izba nie była zadłużona³³, tym samym nie posiłkowała się kredytami na działalność ustawową i statutową. Prezes wyjaśnił, że zgromadzone środki w postaci rezerwy Izba zamierza przeznaczyć na realizację zadań ustawowych i statutowych w kolejnych latach, przede wszystkim na organizację szkoleń dla członków Izby, na podnoszenie kwalifikacji osób zatrudnionych w rolnictwie, sporządzanie analiz, opinii i wniosków z zakresu produkcji rolnej oraz rynku rolnego, i innych wymienionych w art. 5 ust. 1 ustawy o izbach rolniczych.

(akta kontroli str. 894, 1033)

W badanym okresie Walne Zgromadzenie corocznie podejmowało uchwały w sprawie zatwierdzenia rocznych sprawozdań finansowych sporządzanych przez Zarząd Izby.

(akta kontroli str. 442-680)

2.4. Wartość majątku trwałego Izby na koniec 2020 r. wynosiła 2 894,4 tys. zł (wg stanu na 1 stycznia 2018 r. wartość wynosiła 3 139,1 tys. zł). Składały się na nią:

- a) grunty – o wartości netto 209,2 tys. zł;
- b) grunty – prawo do wieczystego użytkowania gruntu – 47 tys. zł;
- c) budynki i budowle – 2 620,5 tys. zł.

³³Jak wskazał Prezes, Izba nigdy nie była zadłużona.

Na ww. pozycje składały się dwie nieruchomości: lokal - pomieszczenia biurowe w budynku przy ul. Lubelskiej 43A w Olsztynie o pow. 330 m² – wraz z gruntem w użytkowaniu wieczystym oraz nieruchomość przy ul. Towarowej 1 w Olsztynie o łącznej pow. 618,9 m² wraz z gruntem.

- d) zespoły komputerowe, urządzenia techniczne – wg stanu na koniec 2020 r. Izba posiadała 166 sztuk urządzeń w tym m.in.: 14 komputerów stacjonarnych i 14 monitorów, 10 laptopów, dziewięć kopiarek, 15 drukarek, trzy projektory, sprzęt audiowizualny do sali konferencyjnej oraz 38 tabletów³⁴;
- e) środki transportu - dwa samochody służbowe (Skoda Octavia Combi 2006 r. oraz Opel Vivaro 2015 r.);
- f) wyposażenie, pozostałe środki trwałe – 0,5 tys. zł.

Wartość całego majątku Izby (majątek trwały oraz inwestycje długoterminowe³⁵) wynosił na koniec poszczególnych lat okresu 2018-2020 odpowiednio: 3 248,3 tys. zł, 3 149,6 tys. zł oraz 3 051,4 tys. zł.

Izba w badanym okresie nabywała składniki majątku (nie zbywała ich). W 2017 r. nabyła nieruchomość przy ul. Towarowej 1 w Olsztynie z przeznaczeniem na siedzibę Izby. Zakup nieruchomości z przyczyn niezależnych od Izby odbył się dwuetapowo, tj. w 2017 r. nabyto lokal o pow. 461,79 m², a w 2018 r. - lokal o pow. 157,11 m². Dodatkowo w 2018 r. Izba nabyła meble biurowe, wyposażenie i sprzęt do sali konferencyjnej (stoły krzesła, ekrany ścienne, projektory, zestaw audiowizualny, logotypy zewnętrzne i wewnętrzne). W 2019 roku Izba nabyła trzy komputery, trzy monitory, kopiarke, klimatyzatory, centralę telefoniczną. W 2020 r. Izba nabyła sześć komputerów stacjonarnych, dwa monitory (wymieniono amortyzowany, nienadający się do użytkowania sprzęt komputerowy), namioty oraz 38 tabletów.

Wg wyjaśnień Prezesa, Izba nie posiadała zbędnych składników majątkowych. Skład majątku, oraz jego stan, był wystarczający dla realizacji zadań ustawowych i zleconych.

W okresie 2018-2020 Izba nie korzystała z obcych składników majątkowych.

ROL-WAM Spółka z o.o. w badanym okresie korzystała odpłatnie z pomieszczeń Izby na podstawie umowy użyczenia do 30 czerwca 2019 roku oraz na podstawie umowy najmu od 1 lipca 2019 r.

(akta kontroli str. 1071-1113, 1330)

Stwierdzone
nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Zasoby finansowe Izby umożliwiały jej realizację zadań ustawowych. Majątek Izby wykorzystywano prawidłowo, z przeznaczeniem na realizację zadań ustawowych. Realizacja dochodów była również prawidłowa. Wydatki były przeznaczane na zadania określone w statucie Izby. W latach 2018-2020 wydatkowano 853,4 tys. zł, pomimo że na dzień płatności środki te nie były ujęte w planie finansowym, a zgodnie ze statutem, podstawą gospodarki finansowej Izby był jej budżet. Zmiany planu finansowego Izby w zakresie wydatków, dokonywane były corocznie, poprzez wprowadzenie jednej korekty w danym roku. Sprawozdania z działalności finansowej Izby wynikały z ewidencji finansowo-księgowej.

³⁴ Zakupione w związku ze stanem zagrożenia epidemiologicznego i możliwością odbywania zdanych posiedzeń organów Izby.

³⁵ Tj. udziały w Laboratorium Analiz Mleka LAB-MLEK Sp. z o.o.: 152 tys. zł (152 udziały po 1 tys. zł) oraz udziały w ROL-WAM Sp. z o.o.: 5 tys. zł (50 udziałów po 100 zł).

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Olsztyn, 16 sierpnia 2021 r.

Kontroler
Edyta Piskorz-Zabujść
Specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie
Dyrektor
z up.
Barbara Zajdel
Wicedyrektor

.....
podpis

.....
podpis